

HOE GAAT HET MET JOU?

Stralende Sterren

van *Maatje op Maat*

Hoe gaat het met jou?

HOE GAAT HET MET JOU?

Stralende Sterren

van *Maatje op Maat*

Zing je mee?

Illustratie: Ellen van Boggelen - Heutink

Maatje op Maat heeft als doel de uitval onder studenten te beperken en de doorstroom te bevorderen door ze aanvullend een steuntje in de rug te bieden. Geïnspireerd op het Afrikaanse gezegde 'It takes a village to raise one child' beweegt Maatje op Maat zich buiten de school, in de samenleving. Maatje op Maat sluit aan bij de missie van Landstede Groep waarbij maatschappelijke betrokkenheid en waarde(n)vol leren, leven en werken centraal staan.

www.maatjeopmaat.nl

INHOUDSOPGAVE

College van Bestuur	12
Terugblik Maatje op Maat	14

Melanie 18

Random Melanie	24
Annika, zus	26
Daphne, kickbokstrainer	28
Ninadis, vriendin	30
Vick, vriend	32
Familie Sahhar, maatjes	34

Maria 36

Random Maria	42
Angela, voormalig ama en vriendin	44
Durk en Trineke, maatjes	45
Anneke, vriendin	46
Lies, maatje	47
André, maatje	48

Bert 50

Random Bert	56
Charlotte, partner	58
Hans, maatje	59
Hetty, leerplichtambtenaar	60

Leyla 62

Random Leyla	70
Wanda, maatje	72
Martin, leidinggevende	74

Emmanuel 76

Random Emmanuel	84
Esther, begeleidster Vluchtelingenwerk	86
Henny, docent en coach	90
Annemarie, echtgenote	92
Hans en Alice, maatjes	94

Een droomblik op de toekomst	98
Redactie	100
Colofon	102
Dankwoord	103

JUBILEUMKUNSTWERK

Kunstenaar: Everdien Post - EP Ceramics

Zie je de parels om je heen? De jongeren van vandaag, de volwassenen van morgen. Achter de ruwe oppervlakte schuilt het talent van de toekomst. Als Maatje geef je met je levenservaring glans door aan verborgen bronnen. De jongeren zijn de "Stralende Bronnen". Zoals de cirkels van onderwijs en samenleving verbonden zijn, zo is dit tweedelige kunstwerk: verbonden in glans en ruwheid. Twee delen die spiegelen, zich vormen naar elkaar. Ze lijken leeg te zijn, maar niets is minder waar. Ze zijn vol met liefde en aandacht voor elkaar. Open je hart, dan zie je de liefde die je verdient. Het kunstwerk is de vertaling van verbondenheid, van belangeloze inzet en van liefdevol-werken.

DE KRACHT VAN DE MENSELIJKE MAAT

Tijdens de viering van 15 jaar Maatje op Maat vertelde Bert in een tafelgesprek wat zijn maatje twaalf jaar eerder voor hem heeft betekend. Ze ontmoetten elkaar wekelijks in de 'Groene Vlinder' in Kampen. 'Elke keer als we elkaar zagen vroeg Hans mij: "Hoe gaat het met jou?"', vertelde Bert. 'Niemand maar dan ook niemand had mij ooit die vraag gesteld!', voegde hij eraan toe.

Het was stil in de zaal, een stilte vol tranen en verbazing

...

Zo'n simpele vraag, waar je eigenlijk nooit bij stilstaat, maar zo belangrijk voor Bert. Staan wij stil bij de kleine dingen die het verschil maken in het leven van jongeren? Weten we hoe die kleine dingen die je 'en passant' zegt of doet, overkomen bij jongeren en wat voor impact ze kunnen hebben?

Voor Maatje op Maat was die vraag het startsein om vijf sterren, oud-studenten van Landstede MBO met een maatje, op te zoeken en hen te vragen: 'Hoe gaat het met jou?'

Jongeren die volwassen zijn geworden, die hun leven op orde hebben gekregen en met hulp van, of dankzij een maatje hun weg hebben gevonden in de samenleving. We willen de verhalen horen, van hen leren, achter het geheim van hun succes komen. Ze delen graag hun verhaal met ons en ze wijzen de mensen aan die een cruciale rol hebben gespeeld in hun leven. Wij hopen dat door dit boek mensen vaker de vraag gaan stellen: **'Hoe gaat het met jou?'**

‘Onze studenten staan centraal en Maatje op Maat sluit daar naadloos op aan’

COLLEGE VAN BESTUUR: THEO RIETKERK, TJEERD BIESTERBOSCH EN VERTREKKEND LID THEO BEKKER

Door Wanda Everts

Theo Rietkerk

De titel van dit boek is *Hoe gaat het met jou? Een mooie vraag om ook te stellen aan de drie T's: Theo Rietkerk (bestuursvoorzitter) en Tjeerd Biesterbosch, die samen het College van Bestuur (CvB) van Landstede Groep vormen en Theo Bekker als vertrekkend lid.*

De vraag ‘Hoe gaat het met jou?’ draait om aandacht. In de afgelopen tijd, waarin we opgeschrikt zijn door het coronavirus, heeft deze vraag misschien nog wel meer betekenis. Met de heren persoonlijk gaat het goed, alhoewel corona hen zorgen baart: ‘Corona is dichtbij en heeft grote consequenties voor onze leerlingen, studenten en medewerkers. De ontwikkeling van onderwijs op afstand heeft continu onze aandacht. Onze studenten staan centraal en Maatje op Maat sluit daar naadloos op aan.’

Theo Bekker

Tjeerd Biesterbosch

Tjeerd Biesterbosch, die terugkeerde bij Landstede Groep, nu in de functie van lid CvB, is erg blij dat Maatje op Maat zich na vijftien jaar heeft ontwikkeld tot een gevestigde dienst. ‘Zeker in deze tijd is het onze opdracht om jongeren die op zichzelf zijn teruggeworpen op te sporen en de nodige aandacht te geven. Hierbij kan het maatje een aanvullende rol spelen in samenwerking met school.’

VAN BETEKENIS

Theo Rietkerk onderstreept dat Nabil Sahhar een sleutelrol gespeeld heeft bij het ontstaan van Maatje op Maat en nog steeds heel belangrijk is voor het programma. ‘Door zijn tomeloze inzet en doorzettingsvermogen is Maatje op Maat succesvol geworden. Inmiddels is Maatje op Maat van tijdelijk project uitgegroeid tot een vast onderdeel van onze kwaliteitsagenda. De inzet is om het gedachtegoed van Maatje op Maat te laten indalen in onze hele organisatie.’ Tjeerd Biesterbosch vult aan: ‘We willen het ook uitbreiden naar bijvoorbeeld het voortgezet onderwijs. De betekenis van Maatje op Maat is groot. Het appelleert aan het gevoelsniveau dat je er mag zijn als mens en dat je gezien wordt. Dat is ook de kern van het onderwijs.’

‘Ik kwam laatst een oud-studente van ons tegen die vijf jaar geleden op breken stond, zo moeilijk had zij het. Zij kreeg een maatje en nu rondt zij haar hbo-studie af. Dat doet mij dus wat. Daar doen we het voor’, vertelt Theo Rietkerk enthousiast. ‘Het programma Maatje op Maat raakt rechtstreeks aan de waarde Ontwikkeling van kwetsbare groepen. Daarom past het ook zo bij het onderwijs van Landstede Groep. Daar gaat het ook over de vraag “Waar sta je voor?”. En dat is niet alleen “leren”, maar ook “leven”.’ Theo Bekker beaamt: ‘Maatje op Maat geeft daar heel goed invulling aan. Iets doen voor een ander is mij met de paplepel ingegoten en zo wil ik ook zijn. Terugkijkend kan ik mijn moeder bewonderen, hoe zij met haar grote gezin nog steeds tijd vond om veel voor de kerk te doen. Het is altijd belangrijk om te weten dat je op iemand terug kunt vallen, dat er mensen zijn in je leven op wie je kunt steunen in moeilijke tijden.’

‘Het programma Maatje op Maat raakt rechtstreeks aan de waarde Ontwikkeling van kwetsbare groepen. Daarom past het ook zo bij het onderwijs van Landstede Groep’

DANKBAAR WERK

‘Tijdens een lastige periode van mijn leven ging ik wandelen met een vast maatje, en dat doen we nog steeds’, vertelt Theo Rietkerk. ‘Heel waardevol. Maar ik vind het ook mooi om soms die rol voor iemand anders te mogen hebben, binnen en buiten de familie. Zo ben ik betrokken bij een voetbalclub en dan ben ik ook soms een soort maatje voor iemand. Het is niet altijd gemakkelijk om iemand die het moeilijk heeft écht te bereiken. Maar als het lukt, is het dankbaar werk. Benedictus inspireert mij. In mijn eigen samenvatting gaat het om: lief zijn voor een ander. De ander iets gunnen. Dat gunnen wij onze leerlingen en studenten ook. Dat ze hun talenten ontwikkelen en dat ze om hulp durven vragen.’ Theo Bekker: ‘We willen hen vertrouwen meegeven dat het weer beter kan worden. Zoals in het liedje van Ede Staal: ‘t Het nog nooit, nog nooit zo donker west, of ‘t wer altied wel weer licht.’ ■

‘Net even dat extraatje kan het verschil maken’

TERUGBLIK OP 15 JAAR MAATJE OP MAAT

Nabil Sahhar (bedenker)

Door Wanda Everts

Wie hem voor het eerst ontmoet, wordt getroffen door zijn sprankeling. Klein van stuk, groot van hart! Diepe betrokkenheid en zijn gulle lach wisselen elkaar af, met daarbij een enorme gedrevenheid om voor elkaar te krijgen wat hij voor ogen heeft. Of eigenlijk: wat zijn hart hem zegt wat het goede is om te doen. Een warm gevoelsmens met zijn verstand op de goede plek.

Hij is Palestijn, geboren in Jeruzalem. Studeerde architectuur, werkte in het bezette gebied in Israël, en liep helemaal vast in de structuur van dat moment. Weg wilde hij, vrij zijn!

In Engeland ontmoette hij Truus. Hij ging met haar mee naar Nederland waar ze samen een gezin stichtten en drie zonen kregen: Emile, Yasin en Karim.

COLLECTIEF EN INDIVIDUEEL SAMEN

‘Vanuit de Internationale school Eerde naar de Internationale Schakelklas van Landstede Groep verloor ik nooit het kind uit het oog’, vertelt Nabil. ‘Bij de één was het materiële in overvloed, bij de ander ontbrak het daaraan. Hoe controversieel het ook mag lijken, ik zag geen verschil in beide. Iedereen heeft behoefte aan aandacht, liefde en zelfvertrouwen.

Waar hier het individu centraal staat, vroeg ik me af of er iets te leren viel van de collectieve samenleving. Is er een brug te slaan tussen enerzijds de grote bemoeienis met het individu en aan de andere kant de betrokkenheid van een ander? Zou het Afrikaanse gezegde “It takes a village to raise one child” een plek kunnen krijgen in dit mooie westerse land, Nederland?

Met die gedachte en de notie dat sommige jongeren het moeilijk hadden, zocht ik naar een oplossing. Ik zag collega’s met pensioen gaan. Hun jarenlange ervaring lekte weg uit de school, terwijl die nog zo helpend zou kunnen zijn. Hun skills en betrokkenheid kunnen behouden, ook na hun vertrek en verbinden aan de behoefte van de jongeren op school. Zo is Maatje op Maat ontstaan.’

‘Zou het Afrikaanse gezegde ‘It takes a village to raise one child’ een plek kunnen krijgen in dit mooie westerse land, Nederland?’

ALS EEN REIS OP EEN KAMEEL DOOR DE WOESTIJN

‘Ik vergelijk Maatje op Maat wel eens met een reis op een kameel door de woestijn. In z’n eenvoud is ook de complexiteit verborgen. Er in geloven is een drijfveer, maar geen garantie voor succes. Velen hebben het nodig om eerst te kunnen zien voordat ze er in geloven. De weg was vol tegenslagen die overwonnen moesten worden. Is de inzet van een Maatje ten behoeve van de student een bemoeienis in het werk van de mentor/coach, of juist een gewaardeerd partnerschap? Is het een kans of een bedreiging? Word je in de ogen van de leerlingpopulatie gezien als een “loser” als je die hulp aanvaardt?’

‘Dit boek is ook bedoeld als erkenning voor de maatjes die zoveel energie, tijd, liefde en geduld hebben geïnvesteerd in degenen met wie ze een tijdje hebben opgelopen in het leven’

Durven studenten zich überhaupt kwetsbaar op te stellen en hulp te vragen? En ... hoe wordt de kosten-batenanalyse gemaakt? Kunnen de softe gegevens hard gemaakt worden? Allemaal uitdagingen die met het geduld van een kameel getrotseerd moesten worden. De reis gaat door, we houden koers, met geloof en overtuiging en vanuit waardenvol-werken om nog vele andere jongeren te bereiken die dat extraatje kunnen gebruiken om het verschil in hun leven te kunnen maken.

Maatje op Maat is een succes geworden. Studenten worden aan de ene kant behoed voor schooluitval en aan de andere kant laat Maatje op Maat studenten boven zichzelf uitstijgen. We laten ze zien waartoe ze in staat zijn.'

VERHALEN HALEN

'Tien jaar geleden, toen Maatje op Maat vijf jaar bestond, hebben we *Stralende Bronnen* gemaakt, een boek waarin we de verhalen vertellen van enkele studenten en hun maatjes. Over wat een maatje kan betekenen in het leven van iemand, welk verschil het maakt. En wat het een maatje zelf brengt om maatje te zijn. Nu zijn we tien jaar verder. We hebben vijf "sterren", oud-studenten, opgezocht die hun weg hebben gevonden in het leven, om hun verhalen te horen. We wisten hoe moeilijk ze het hebben gehad. Hoe was hun weg? Wat was – en is – hun kracht? Wie in hun omgeving hebben geholpen om te komen waar ze nu zijn? Wat kunnen anderen van ze leren?'

WAARDENGEDREVEN

'Landstede Groep is een waardengedreven organisatie. Vanuit die waarden heb ik altijd gewerkt. We zoeken de ontmoeting, we willen ontwikkelen, we werken aan een brede persoonlijke vorming en we zijn betrokken. Dit boek wil een manifestatie van die waarden zijn. Via de verhalen, de getuigenissen, willen we laten zien hoe wij deze waarden in de praktijk brengen. En op die manier ook weer andere mensen inspireren.

Dit boek is ook bedoeld als erkenning voor de maatjes die zoveel energie, tijd, liefde en geduld hebben geïnvesteerd in degenen met wie ze een tijdje hebben opgelopen in het leven. Want zo zie ik de rol van de maatjes bij ons, als een soort Emmaüsgangers. Ze lopen als het ware een tijdje mee, met compassie en zonder oordeel, en later gaat ieder weer zijns weegs.'

WERKEN VANUIT INTUÏTIE

Weer terug naar Nabil zelf. Hij is tenslotte degene die de maatjes om zich heen heeft verzameld. Vijftien jaar lang gemiddeld honderd maatjes op jaarbasis en in die tijd is er nooit een wervingsadvertentie geplaatst! 'Dit is de kracht van de menselijke betrokkenheid, mond-tot-mondreclame, maar vooral van de goodwill in de samenleving.

'De match maken tussen de student en een maatje blijft een "magisch moment", een bijzondere ontmoeting. Daar waar de student meestal gespannen is voor de kennismaking met het maatje, is het maatje zelf ook gespannen voor de ontmoeting. Zo mooi om te zien! Maar met humor en een duidelijke intentie ontstaat er een echte ontmoeting', aldus Nabil.

'Hoe ik het succes van Maatje op Maat voor elkaar heb gekregen? Ik werk vanuit mijn intuïtie. Bij alle gesprekken die ik voer met maatjes zoek ik naar de intentie waarmee ze willen deelnemen. En die heb ik ook altijd gevonden. Ik bouw op ieders kracht, ieders talent en ga voorbij aan de minpunten die er natuurlijk ook zijn. Of liever: ik zie ze wel, maar ze hinderen mij niet. Als de intentie van de ander goed is, komt het goed. Wat ze er thuis van vinden? Werk en privé is voor mij één organisch geheel. Mijn hart en ziel. Ik hop van de ene magie in de andere. Wie liefde geeft, raakt immers niets kwijt. Ik heb een grote bron van liefde in mij. Die raakt nooit uitgeput.' ■

Een lintje voor die man!

Op 24 april 2020 is ir. Nabil Sahhar MA bij Koninklijk Besluit benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Het initiatief hiertoe is genomen door twee maatjes van Maatje op Maat, vanuit de gedachte 'Die man verdient een lintje! Nou, dan zorgen we daar toch voor?'

En zo geschiedde.

MELANIE
HELLENDOORN

‘Ik leef om liefde te kunnen geven.’

MELANIE HELLENDOORN

Door Mathilde van der Veen

De ouders van Melanie Hellendoorn zijn elf jaar geleden kort na elkaar overleden. Melanie was zeventien jaar oud en had jaren van zorg achter de rug. In de periode voor het overlijden sprak Melanie haar angst uit hoe het leven verder moest zonder haar ouders. Ze raakte als minderjarige ook haar ouderlijk huis kwijt en had weinig contact met leeftijdsgenoten. Als Melanie en ik elkaar na elf jaar weer spreken, zit tegenover mij een krachtige jonge vrouw met een visie op de wereld en op zichzelf.

MELANIE, HOE GAAT HET MET JOU?

'Mijn leven is een rollercoaster geweest en hoewel het in hoofdlijnen goed gaat, voel ik me de ene dag beter dan de andere. Na het overlijden van mijn ouders heeft het jaren geduurd voordat mijn emoties op gang kwamen. In het begin was ik vooral boos op de hele wereld dat dit mij was overkomen. Ik wist niet wie ik was en wat ik wilde en mijn boosheid uitte ik bij hulpverleners en docenten. Vrij snel na het verlaten van mijn ouderlijk huis ben ik in een studentenhuus gaan wonen. Ik kwam daar als holbewoner aan. Mijn huisgenoten hebben mij beïnvloed in wie ik ben geworden. Simpelweg door normaal tegen mij te doen. Ik heb in die eerste jaren in het studentenhuus een netwerk opgebouwd en ondanks dat iedereen inmiddels is verhuisd, zien we elkaar nog regelmatig. Hun levenservaring en hun unieke manier van zijn, zorgen dat ik me goed bij hen voel. Zij zijn mijn mini-familie en stonden in de afgelopen elf jaar het dichtst bij mij. Twee jaar na het overlijden van mijn ouders heb ik een Golden Retriever gekocht, Magic heet ze. Zij geeft mij onvoorwaardelijke nabijheid, ze is er altijd voor mij en geeft mij veiligheid.'

GEZOND ZIJN ALS HOUVAST

'Door de zorg voor mijn ouders heb ik geen pubertijd gehad. Het leven is voor mij altijd best serieus gebeven. Voor mij geen uitschieters van alcohol en drugs en met jongens ben ik pas laat begonnen. Ik ben nog maar net bezig mijn leven op de rit te krijgen. Mijn doel is gezond te zijn en dat doel geeft mij houvast. Ik wil er alles aan doen om niet ziek te worden. Mijn neefje van vier jaar speelt daarbij een belangrijke rol. Ik moet voor hem kunnen zorgen als mijn zus iets overkomt. Dus ik vergooi mijn leven niet. Sinds mijn neefje er is, huil ik veel sneller. Het is bijzonder wat hij heeft losgemaakt in mij. Ik zat na het overlijden van mijn ouders op slot, was aan het overleven. Ik ben liefde kwijtgeraakt, maar heb van mijn neefje weer liefde gekregen. En hoewel ik me ervan bewust ben dat ik ook hem kan verliezen, geeft hij mijn leven zin. Zijn onbevangingheid maakt mij vrolijk en ik ben blij dat mijn zus en haar man mij toelaten in hun leven en geluk.'

De laatste twee jaar sta ik dicht bij mijn ouders dan ooit. In alles wat ik doe, komen ze naar voren. Ik mis ze natuurlijk wel, maar ze zijn altijd bij mij. In het boek *Stralende Bronnen* vertelde ik dat ik niet wist hoe ik het zonder mijn moeder zou doen. Ik ben nog steeds wel bang voor het leven zonder mijn moeder, terwijl ik dat

al elf jaar doe. Bij elke nieuwe fase in mijn leven denk ik hoe mijn moeder dat zou beleven, hoe ze zou reageren. Dan mis ik haar heel erg en ik denk dat het daarom voor mij moeilijk is om relaties aan te gaan. Het zachte, het even kind-zijn, dat kan alleen een moeder geven. Ik denk na over hoe het zal zijn als ik zelf een keer moeder word.'

CONTACT

'Na de mbo-opleiding kinderopvang bij Landstede MBO ben ik de hbo-opleiding sociaal werk gaan doen bij Windesheim. Daar heb ik veel geleerd over mezelf en heb ik ook de richting ervaringsdeskundigheid gevolgd. Toch wil ik daarmee niet per se verder. Mijn ervaring is niet wie ik ben als hulpverlener. Ik bekijk de jeugdhulpverlening op mijn eigen manier en ik maak me zorgen om hoe het gaat. Ik wil zelf niet de zoveelste hulpverlener zijn die deel uitmaakt van een systeem waar een hoge werkdruk heerst en veel uitval is. Ik heb samengewerkt met vrijwilligers in een buurtcentrum en ontdekte daar dat contact de basis is van hulpverleners. En dat contact hoeft niet per se met een professional te zijn. Dat kan ook met een vrijwilliger, maakt niet uit op welk niveau. Ik wil contact maken met kinderen en in de eerste jaren hun basis zijn. Daarom kies ik voor een baan in de kinderopvang. Mijn droom is een eigen groep te hebben. De jeugdzorg veranderen is iets groots en ik wil klein beginnen.'

Ik ben nu aan het afstuderen en doe onderzoek naar de functie van (kick)boksen bij sociaal-emotionele problemen van reguliere studenten, dus studenten die niet in een hulpverleningstraject zitten. Kickboksen wordt steeds meer ingezet in de hulpverlening, maar ik ben nieuwsgierig naar het effect bij een "normale" jongere. Als ik onrustig was en veel in mijn hoofd bezig was, ging ik thuis fysieke dingen doen, zoals stofzuigen. Toen bedacht ik dat ik veel beter kon gaan sporten. Kickboksen is mijn passie geworden. Ik kan er mijn energie en mijn boosheid in kwijt. Maar kickboksen gaat ook over speelsheid, respect, controle en tactiek. Mijn coach Daphne van Kickbokschool Tabonon Zwolle heeft mij zodanig zelfvertrouwen gegeven dat ik meegedaan

'Ik wil contact maken met kinderen en in de eerste jaren hun basis zijn. Daarom kies ik voor een baan in de kinderopvang'

heb aan de Matsuri. De Matsuri is een soort van wedstrijd binnen het kickboksen, waar het vooral gaat om punten maken, leren en plezier maken. Kickboksen geeft mij inzicht in mijn eigen handelen en ik ben benieuwd hoe dat bij anderen werkt.'

LIEFDE

'Ik heb een ideaalbeeld van de wereld en ik wil de wereld veranderen. Ik wil loyaal zijn naar familie en vrienden en voor hen zorgen. Soms wil ik graag naar mijn ouders toe. Maar zij hebben het leven aan mij gegeven en wat is er mooier om terug te geven dan proberen te leven met alle ups en downs. Mijn kracht is de liefde die ik van en voor mijn ouders voel en heel veel liefde die ik om me heen van anderen voel. Ik hoop in de toekomst nog een ander soort liefde te ervaren en een kindje te krijgen. Leven om liefde te kunnen geven. Ik vind het heel bijzonder te ontdekken dat al die processen van emoties en verbinding zich in mij bevinden. In mijn lichaam en in mijn denken. Dat geldt ook voor verliefdheid. Hoe spannend ik het ook vind om me aan iemand te hechten, ik vind het fijn om die gevoelens te ervaren. Vraag me alleen niet of ik al een vriend heb. Die vraag krijg ik steeds vaker en daarvan krijg ik het benauwd. Het aangaan van een relatie is voor mij een ingewikkeld proces, dus dat gedram vind ik niet fijn.

Mijn kracht is dat ik hulp vraag; dat heb ik altijd gedaan. Ik heb meerdere maatjes gehad die me op verschillende onderdelen op weg hebben geholpen. Mijn beste maatjes zijn Nabil en Truus. Als ik ziek ben of met mijn hond Magic naar de dierenarts moet, ze zorgen voor me. Ik heb veel andere mensen ontmoet en ze hebben me allemaal iets gegeven. Ik kan bij veel mensen terecht, alleen zij vervangen nooit het gezin waar ik vandaan kom. Ik wil ruimte hebben om daarover te blijven nadenken. Dit is niet het einde van mijn verhaal. Ik ben en blijf krachtig en kwetsbaar.' ■

‘In het boek *Stralende Bronnen* vertelde ik dat ik niet wist hoe ik het zonder mijn moeder zou doen. Ik ben nog steeds wel bang voor het leven zonder mijn moeder, terwijl ik dat al elf jaar doe’

RANDOM MELANIE

ANNIKA HELLENDOORN

zus en jeugdhulpverlener

‘We hebben een onuitgesproken verbondenheid.’

‘Melanie is mijn zusje, we schelen vijf jaar. Toen onze ouders overleden, zaten we allebei in de overlevingsstand. Ik voelde me verantwoordelijk. Nu we allebei volwassen en gelijkwaardig aan elkaar zijn, zit ik steeds minder in de ik-maak-me-zorgen stand. Melanie is een sterke persoonlijkheid die goede keuzes maakt in haar leven en ik ben enorm trots op haar.’

‘Toen onze ouders ziek werden en overleden, studeerde en woonde ik in Utrecht. Ook had ik net een serieuze en stabiele relatie met Huib, met wie ik inmiddels ben getrouwd. Melanie zat met haar zeventien jaar in een kwetsbare periode en ik voelde me verantwoordelijk voor haar. We moesten veel regelen. Melanie was immers minderjarig en ik wilde dat ze zich geen zorgen hoefde te maken over de regelingen, zoals de financiën. Melanie was in die tijd heel verdrietig en boos. Ze wilde

‘De vraag wie ben ik ten opzichte van mijn ouders is een vraag die haar bezighoudt’

helemaal niet door mij en Huib geholpen worden, ze wilde vooral onze ouders terug. We waren weliswaar verbonden in ons gezamenlijk verdriet, maar konden ook enorm clashen. Omdat ik haar strijd begreep, hield ik me vaak groot, maar die strijd was voor mij ook beklemmend. Om adem te halen en niet om te vallen, was het goed dat ik mijn leven in Utrecht had en bij Huib kon huilen, want met mijn eigen verdriet wilde ik Melanie niet belasten.’

GEMIS

‘Mijn eigen pijn om het gemis van onze ouders heb ik naar achteren gezet en ik merk nu nog steeds dat ik moeilijk bij mijn emoties kan komen. Soms word ik getriggerd door iets en dan merk ik dat er nog veel verdriet zit. Ik ben zwanger van ons tweede kindje en ik ervaar het gemis als heel scherp, het overspoelt me soms. Melanie en ik hebben allebei onze momenten van verdriet, maar we weten niet van elkaar wanneer we huilend onder een dekbed liggen. Dat blijft impliciet. Toch doorzien en begrijpen we elkaar.’

Van het zusje voor wie ik moest en wilde zorgen, is Melanie nu iemand geworden met een sterke persoonlijkheid die weet wat ze nodig heeft. Ze communiceert dat duidelijk en maakt goede keuzes. Zo heeft ze zelf gezorgd voor een netwerk om haar heen en voor structuur in haar leven. Sommige keuzes vond ik spannend, maar omdat ze zo goed nadenkt over wat goed voor haar is, pakken haar beslissingen goed uit. Ze treedt bewust buiten gebaande paden, ongeacht wat anderen daarvan vinden. Dat bewonder ik in haar en daarin ben ik anders. Ik trek me meer aan van wat er maatschappelijk van me wordt verwacht. Vroeger was Melanie een onzeker meisje en kon ze zich onzeker laten maken door anderen. Dat zal in de kern vast nog een beetje aanwezig zijn, maar ze is een sterke persoonlijkheid geworden. Ze denkt wel meer na over wat onze ouders van haar beslissingen zouden vinden. De vraag “wie ben ik ten opzichte van mijn ouders” is een vraag die haar bezighoudt. Daar denk ik dan weer minder over na. Dat komt waarschijnlijk omdat ik al uit huis was en mijn eigen keuzes aan het maken was toen onze ouders overleden.’

VERBONDEN

‘We zitten allebei nog steeds in een andere levensfase. Ik ben zwanger van ons tweede kindje en Melanie is aan het afstuderen. Als we praten over Micha, mijn zoontje van vier jaar, voel ik me heel verbonden met Melanie. Ook in ons werk in de jeugdhulpverlening vinden we elkaar; zo hebben we eenzelfde visie. Melanie maakt zich wel eens zorgen over mij en kan mij een schop onder de kont geven. Ik denk dat we ook een goede band zouden hebben als onze ouders nog zouden leven. Melanie hoort onvoorwaardelijk bij ons gezin. Er is voor haar altijd een plek in ons huis en als we op vakantie gaan, houden we altijd rekening met haar en Magic, ook al kan ze beslissen om niet mee te gaan. Bij de bevalling van Micha was ze erbij en dat was zo mooi en vertrouwd. Ze is een lieve, zorgzame en gekke tante op wie Micha dol is. Ik vind het mooi om hun band te zien. Die zal ze straks vast ook met ons dochtertje hebben.’

Melanie en ik willen allebei graag mensen helpen. Onze ouders hebben ook altijd wat voor kwetsbare mensen willen betekenen. Ik bewonder Melanie om hoe ze in het leven staat, hoe ze anderen helpt en hoe ze omgaat met alles wat ze heeft meegemaakt. Ik kan met tranen in mijn ogen naar haar kijken bij een kickboksvedstrijd en vind het dan jammer dat onze ouders haar niet kunnen zien. Ik zeg dat dan niet tegen haar. Maar o, wat ben ik trots op haar in alle opzichten.’

SISTER

‘Sarah Bettens heeft het mooi verwoord in haar liedje “Sister”. Daarin zingt ze dat je als zussen dingen samen meemaakt, maar niet altijd op één lijn zit. Je hebt elkaar nodig, vult elkaar aan en houdt van elkaar. De zusterband is sterk en houdt altijd stand, ondanks alles. Zo voel ik dat ook met Melanie en mij.’ ■

‘Ik bewonder Melanie in hoe ze in het leven staat, hoe ze anderen helpt en hoe ze omgaat met alles wat ze heeft meegemaakt’

DAPHNE VAN VILSTEREN

coach en kickbokstrainer

‘Eerst een band opbouwen, dan aan de slag met elkaar.’

‘Toen Melanie met kickboksen begon, had ze zoveel therapie achter de rug dat ik gewoon met haar ben gaan boksen. Vanuit dat contact hebben we een band opgebouwd. Ik heb daarop niet gestuurd, integendeel, Melanie stuurt zelf. Ze bedenkt zelf waaraan ze wil werken en zo richt ik de training in. Gericht op een doel en op ontwikkeling. Dat is typisch Melanie.’

Op een gegeven moment wilde Melanie meedoen aan een onderlinge wedstrijd op de vechtsportschool. Dat is de Matsuri-wedstrijd, waarbij je veertig procent kracht geeft. We hebben daar samen naartoe getraind. Eerst was ze bezig met hoe ze de tegenstander kon uitschakelen en nu weet ze dat de Matsuri een tactisch spel is. Door samen te kickboksen, sparren heet dat, heb ik haar geleerd het spel te ervaren en te voelen. Sparren is een spelletje voor jezelf. Het gaat niet om de ander, het gaat om de overwinning op jezelf.’

VOORBEELD

‘Doordat ik Melanie ruimte heb gegeven, heb ik haar beter leren kennen en weet ik wat ze wel en niet prettig vindt en wanneer ze een duwtje nodig heeft. Ze vraagt aan mij of het klopt wat ze denkt of wil doen. Zo ben ik ooit wedstrijdvechter geweest en Melanie dacht dat ik daarom altijd gezond eet en op tijd naar bed ga. Ik heb haar verteld dat je voor en tijdens een wedstrijd prima kunt genieten. Ook checkte ze bij mij hoe ik het vond als ze wedstrijden zou gaan spelen. En onlangs had ze besloten dat ze meer bij ons wilde zijn op de sportschool en vraagt dan toch of dat oké is. Ze is over het algemeen een eigengereid persoon, maar zoekt bevestiging bij me en kijkt wellicht wat tegen me op omdat ik een professional ben. Ik vind het te gek dat ik

een voorbeeld kan zijn voor haar; daarvoor ben ik hier en doe ik dit werk. Als ik haar zo kan helpen, heb ik mijn doel bereikt.

Kickboksen geeft Melanie realiteitsbesef. Deze sport is een betere manier om dingen te overleven dan boos worden of jezelf opvreten. Kickboksen zorgt ervoor dat ze niet in haar hoofd gaat zitten. Haar natuurlijke neiging is om op zichzelf te zijn. Als ze niet lekker in haar vel zit, verzint ze tien redenen om niet te komen. Maar ze stapt erover heen en komt toch altijd. Ze vindt hier een veilige plek. Die willen we ook zijn als sportschool, iedereen is hier gelijk en gaat voorzichtig met elkaar om. En het belangrijkste voor Melanie is dat ze hier wordt gezien en dat ze wil leren.’

‘Hoe rot ze zich ook voelt, de ander is bij haar altijd in beeld. Dat vind ik prachtig aan haar’

BETROKKEN

‘Melanie is altijd betrokken bij ons als sportschool. Toen we door de coronacrisis niet meer konden kickboksen, nam Melanie zelf het initiatief om toch te blijven bewegen. Zo zijn we gestart met hardlopen, terwijl ze daar geen bal aan vindt. Af en toe mailt ze ons met een idee dat ze voor de sportschool heeft en ze stimuleert haar werkgever in de kinderopvang om workshops te volgen voor kinderen. Ook haar afstudeerscriptie gaat

over kickboksen. En in deze coronatijd denkt ze met ons mee hoe wij op een andere manier ons werk kunnen doen.’

GEGROEID

‘Als Melanie verdrietig is of vindt dat ze iets stoms heeft gedaan, zie ik dat snel aan haar. Dan hebben we het erover en laat ik haar voelen hoe ze hiermee kan omgaan. Een typische uitspraak van haar is: “Ik wil niet zeuren vandaag.” Hoe rot ze zich ook voelt, de ander is bij haar altijd in beeld. Dat vind ik prachtig aan haar. Zo bedankt ze me altijd en krijg ik af en toe een bloemetje en een kaartje. Toen ze haar Matsuri-wedstrijd had gespeeld, zeiden we als trainers tegen elkaar hoe ze was gegroeid en waren we onder de indruk van de prestatie die ze had neergezet. Het hele team van Tabonon was het opgevallen dat Melanie in de belangstelling kon staan.

Ik vind Melanie heel slim. Ze heeft het door hoe mensen en dingen werken. Ik heb dezelfde opleiding gedaan als zij. Bij haar eindpresentatie zei een docent tegen haar dat ze meer vakbekwaam moest praten. Dat hebben ze destijds ook tegen mij gezegd. Melanie vindt dat je moet aansluiten bij een jongere. Het is beter om jezelf te zijn en eerst een band met iemand op te bouwen voordat je als professional aan de slag gaat met een probleem. Deze mooie visie van haar deel ik van harte.’ ■

‘Haar natuurlijke neiging is om op zichzelf te zijn. Als ze niet lekker in haar vel zit, verzint ze tien redenen om niet te komen. Maar ze stapt erover heen en komt toch altijd’

NINADIS MEEUWSEN

vriendin, theaterdocent en actrice

‘Melanie grijpt ondanks haar moeilijkheden altijd naar de zon.’

‘Ik leerde Melanie kennen in ons studentenhuis. Zij was een schuchter meisje en ik was het tegenovergestelde. Hoe verschillend we nog steeds zijn, we hebben een mooie en bijzondere vriendschap. Het klopt wat Melanie zegt. Samen met onze vriend Vick zijn we een mini-familie geworden. We kennen elkaar zo goed dat we elkaar makkelijk kunnen aanspreken op vieze vaat of rondslingerende sokken. We praten veel en Melanie vindt altijd de mooiste woorden voor waardering en troost.’

Melanie begon op een kamer op de bovenverdieping. Ze sloop elke dag zachtjes de trap af om Magic uit te laten, ergens eten op te halen en ging daarna weer ongemerkt naar boven. Vick en ik woonden beneden in kamers naast elkaar. Ik ben sociaal, expressief en aanwezig en ik kan begrijpen dat ik Melanie afschrikte. Vick en ik zijn op een keer mee gaan wandelen en zo leerden we elkaar langzaam steeds beter kennen. We vroegen haar mee naar vrienden en naar de stad, gingen samen boodschappen doen en Melanie at steeds vaker met mij mee. Ze is een dankbare eter. We hadden steeds vaker gesprekken aan de grote keukentafel, en de wandelingen werden steeds langer. Een mooi moment was haar verjaardag in 2015. We hebben pizza gehaald, Vick pakte zijn gitaar en we hebben gepicknickt in het park, waar we veel gelachen en gepraat hebben.’

EENZELFDE GEMIS

‘Ik uit mezelf makkelijk en snel en heb Melanie uitgedaagd dat ook te doen. Mijn vader is in 2010 overleden en ik kan op een luchtige manier herinneringen ophalen aan hem. Voor Melanie was praten over haar ouders in die tijd bijna verboden. Ik denk dat ik haar een opening

heb gegeven om daar makkelijker over te praten en te ervaren dat het verdriet minder zwaar is als je het deelt met mensen die eenzelfde gemis hebben. Melanie heeft een keertje op de sterfdag van mijn vader een bloemetje voor mij neergelegd. We denken dat onze vaders goed met elkaar hadden kunnen opschieten en daar maken we soms grapjes over.’

LEREN LOSLATEN

‘Toen ik ging afstuderen, trok ik het niet meer met zo veel mensen in een huis. Ik besloot te verhuizen. Melanie en ik kregen ruzie en zijn daar allebei heel verdrietig om geweest. We waren bang om elkaar te verliezen. Toch is die ruzie goed geweest. We moesten elkaar leren loslaten. Bij mijn diploma-uitreiking kreeg ik van Melanie een kaartje met de woorden dat mijn vader supertrots op mij zou zijn geweest. Dat kunnen uitdrukken ... dat is het familiegevoel dat Melanie bedoelt. Familie kies je niet uit en wij zouden nooit voor elkaar hebben gekozen tijdens hospiteeravonden. En toch is Melanie een van mijn vrienden die mij supergoed kent.’

Haar doorzettingsvermogen en eigenzinnigheid zijn de sterkste krachten van Melanie. Ze doet haar eigen ding en laat zich niet beïnvloeden door anderen. Met haar ervaring had ze zich makkelijk kunnen laten meevoeren in verdoving, maar door zo dicht bij zichzelf te blijven, blijft ze dicht bij haar ouders. Er wordt altijd van uitgegaan dat jongeren ouders hebben bij wie ze terecht kunnen. Wij hebben ervaren dat dit niet altijd het geval is. Dat bindt ons. Toen Melanie met Vick ging kickboksen, maakte ze een grote verandering door. Ze maakte nooit oogcontact en hilde nooit bij andere mensen. Het kickboksen heeft haar fitter en zelfverzekerder gemaakt. Ook daarvoor heeft ze zelf gekozen. Mijn vriend zei een poos geleden dat Melanie net een plantje is dat door het asfalt heen groeit. Ondanks al haar moeilijkheden grijpt ze altijd naar de zon. Ze heeft geleerd dat je mag praten over verdriet en dat het ook over normale dingen mag gaan. Melanie kan goed praten en vindt de mooiste woorden.’ ■

‘Haar doorzettingsvermogen en eigenzinnigheid zijn de sterkste krachten van Melanie. Ze doet haar eigen ding en laat zich niet beïnvloeden door anderen’

VICK HENRIQUEZ

vriend, kunstenaar en striptekenaar

‘Blij dat ik gekke dingen met Melanie kan doen.’

‘De komst van Melanie in het studentenhuis begon met een appje: “Ik heb wel een hond, is dat oké?” Ik had een klein wit keffertje in mijn hoofd en Nina, die er ook al woonde, en ik vroegen ons af of dat wel kon. We vonden het lastig om nee te zeggen en zouden het wel zien. Vanaf het moment dat Melanie met Magic binnenkwam, vonden we het gezellig. Ik ben van haar en haar hond gaan houden. Melanie is een van de mensen met wie ik de meeste overlap ervaar. We kijken allebei de kat uit de boom en kunnen goed naar elkaar luisteren.

Nina en ik trokken veel met elkaar op en mijn contact met Melanie begon toen we haar hadden uitgenodigd in de keuken thee te komen drinken. We zaten alle drie in een tumultueuze fase in ons bestaan. We herkenden onszelf in de ander en door de onderlinge verschillen werden we uit onze eigen wereld getrokken. We waren alle drie in een nieuwe omgeving terechtgekomen en geen van ons had een basis om op terug te vallen of om terug te gaan naar waar we vandaan kwamen. Er was geen plan B; we moesten het zelf doen.’

VOLHOUDEN

‘Ik had de drive om het goed te doen en wist dat alles afhing van het halen van mijn diploma. De drive om ergens te komen, het leven in te richten zoals ik het wilde, is een kwestie van volhouden geweest. Ik wilde niet meer vechten. Melanie nam de tijd om naar me te luisteren en vertelde dat ze zich herkende in mij. Dat was voor mij een turning-point. Ik had moeite om mensen te vertrouwen, maar door haar woorden wilde ik investeren in de vriendschap met haar en in die met Nina. We zijn alle drie in die keuken willekeurig bij elkaar

gezet, daarop had niemand invloed en we hebben zo veel aan elkaar gehad.’

ELKAAR RICHTLIJNEN GEVEN

‘Waar Nina wat sneller zegt wat ze vindt en wat ze voelt, ben ik net als Melanie wat meer afwachtend. Zo hadden we elkaar nodig om de eerste stap te zetten met kickboksen. Melanie en ik doen heel veel samen, dus het is goed dat Melanie af en toe kan zeggen dat ze even niemand om zich heen wil. Als vriend denk ik wel eens dat ik iets moet zeggen of iets moet oplossen, maar ik heb geleerd dat niks zeggen of niks doen soms veel beter is. We hebben elkaar onbewust richtlijnen gegeven hoe we elkaar kunnen helpen. Toen haar opleiding een keer wat lastig ging, zei Melanie dat ze er klaar mee was en wilde stoppen. Ik vroeg haar waar het haar echt om ging en het werd snel duidelijk dat stoppen niet de oplossing was, maar dat een andere stijl van communicatie met haar medestudenten wel zou helpen.

‘We herkenden onszelf in de ander en door de onderlinge verschillen werden we uit onze eigen wereld getrokken’

De voornaamste kracht van Melanie is dat ze met twee voeten op de grond staat en haar verleden altijd laat doorschemeren. Ze pakt aan waarmee ze worstelt, maar vergeet nooit waar ze vandaan komt. Zo hecht ze

waarde aan koffie drinken met vriendinnen van vroeger die al een gezinnetje hebben. Melanie is lekker nuchter, ze maakt de dingen niet moeilijker dan ze zijn. Een uitspraak van haar is: “Het is wat het is en daarmee moeten we het doen.” We houden elkaar altijd opties voor; je kunt nuchter blijven, je kunt dingen aanpakken en je kunt dingen groter maken. We spreken elkaar aan op oorzaak en gevolg en helpen elkaar om ergens over na te denken, geen impulsieve beslissingen te nemen. Wat ik met niemand anders doe dan met Melanie is een beetje puberaal of “hangjongerig” zijn. We gaan samen niet echt naar feesten, maar vinden het grappig om midden in de nacht op een bankje in de stad een frietje te eten. Of een bakje yoghurt uit de supermarkt te eten terwijl we op winkelkarretjes zitten. Ik ben blij dat ik, ondanks alles, dat soort gekke dingen altijd met haar kan doen.’ ■

‘De voornaamste kracht van Melanie is dat ze met twee voeten op de grond staat en haar verleden altijd laat doorschemeren. Ze pakt aan waarmee ze worstelt, maar vergeet nooit waar ze vandaan komt’

‘Ze kan situaties goed observeren, zegt een hele tijd niks en komt dan met een opmerking die in één klap alles samenvat, vaak op een scherpe en grappige manier’

FAMILIE SAHHAR

onvoorwaardelijke maatjes

‘Een voorrecht voor ons om van dichtbij Melanie’s kracht mee te maken.’

Melanie noemt Nabil en Truus haar beste maatjes bij wie ze terecht kan als ze ziek is, met Magic naar de dierenarts moet of, zoals recentelijk, verhuist naar een nieuwe woning. Wat maakt dat ze er altijd onvoorwaardelijk voor haar zijn? Nabil en Truus vertellen er samen over, daarbij aangevuld door hun zoon Karim.

‘Altijd als mijn broers en ik verhuizen, krijgen we van onze ouders een starterspakket met eten en drinken om de koelkast voor de eerste dagen te vullen. Dat hebben ze ook aan Melanie gegeven’, vertelt Karim. ‘Ik doe niks meer dan dat ik ook voor mijn eigen kinderen zou doen’, vult Nabil aan. ‘Op een avond zat ik met mijn laptop op de bank toen ik een mailtje van haar kreeg. Het was een schreeuw om hulp die zowel mij als Truus emotioneerde. We konden niet anders dan in actie komen. Het is niet moeilijk om er voor Melanie te zijn. We doen dat niet uit medelijden, dat wil ze ook helemaal niet. We doen dat uit compassie, we willen haar warmte geven en dat gaat vanzelf.’ Truus benadrukt dat. ‘We leven mee, omdat we naast het verdriet de kracht bij haar zien. Ik ben daar verbaasd over en leer ervan. Ik vind het een voorrecht om die kracht van zo dichtbij mee te maken. Zo had ze haar verhuizing super georganiseerd. Van het inpakken van de dozen tot wat er in het nieuwe huis gedaan moest worden.’ Nabil vult geëmotioneerd aan: ‘En dan kom ik tijdens de verhuizing een lampje van haar vader tegen. Die hebben we meteen met zorg opgehangen. Ik zie dat als een boodschap van haar vader die haar pad verlicht. Toen ik Melanie vroeg mee

te werken aan dit boek, wilde ze dat doen onder twee voorwaarden. De eerste was dat er een foto van haar zou worden gemaakt als ze kickbokst en de tweede dat ik met haar mee zou gaan naar de begraafplaats van haar ouders. Alsof ze me wil voorstellen. Dat ontroert me.’

‘Had ze zichzelf eerst opgesloten in een schelp, in de loop van de jaren heeft ze zich geopend en is niet bang meer om liefde te krijgen en te ontvangen’

MEEBEWEGEN

‘Doordat Melanie hier regelmatig logeert, is ze onderdeel van ons leven geworden’, vertelt Truus verder. ‘Ze maakt alle ins en outs van ons gezin mee en onze zonen, die alle drie niet meer thuis wonen, hebben ook buiten ons om contact met haar. Als ze bij ons is, is het gezellig. Ze is supermakkelijk, draait gewoon mee. Ze heeft een groot gevoel voor humor. Ze kan situaties goed observeren, zegt een hele tijd niks en komt dan met een opmerking die in één klap alles samenvat, vaak op een scherpe en grappige manier.’ ‘Melanie heeft een relativiseringsvermogen waar je “u” tegen zegt. Ze ziet alles in perspectief en beweegt mee met wat nodig is’, zegt Karim. Nabil: ‘Toen Melanie haar mbo-diploma haalde, kwamen onze zonen uit verschillende kanten van het land naar de uitreiking toe. Truus en ik wisten van niks. Dat zegt genoeg over wat Melanie voor ons als gezin betekent. We genieten van haar, van haar humor en de diepgaande gesprekken.’

Karim weet nog dat Melanie nog maar net bij hen over de vloer kwam en er een feestje in huis was. ‘Ze zat op

een bankje met Magic naast zich, haar gezicht bedekt met haar haar. Ze maakte moeilijk contact.’ Een paar jaar later was er veel veranderd. Truus herinnert zich een ander moment. ‘Onze zoon Emile gaf een feestje in de tuin en had veel studenten uitgenodigd. Melanie was al een tijdje niet bij ons geweest, maar binnen korte tijd zat ze mee te feesten, tot diep in de nacht.’

ZELFBEWUST

Nabil en Truus zien haar groei als een proces en genieten van de betekenis die Melanie ook voor anderen heeft. Nabil: ‘Van het schuwe meisje is ze een zelfbewuste jonge vrouw geworden. Had ze zichzelf eerst opgesloten in een schelp, in de loop van de jaren heeft ze zich geopend en is niet bang meer om liefde te krijgen en te ontvangen. Dat uit zich ook in vrijwilligerswerk dat ze doet. Daarnaast is ze kritisch op hulpverlenende instanties. Mede door haar ervaring heeft ze een analytische en terechte visie. Het is mooi om daarover met haar te praten.’

Truus komt terug op de vraag waarom Nabil en zij er altijd onvoorwaardelijk voor Melanie zijn. ‘De betrokkenheid bij Melanie begon met een gevoel van verantwoordelijkheid. Ik wil dat alle kinderen een plek hebben waar ze even verzorgd kunnen worden, waar ze de boel de boel kunnen laten. Doordat ik kinderen heb, ervaar ik mijn eigen kwetsbaarheid. Je zult als ouder je kind moeten achterlaten ... Wij mochten met onze jongens bij het huwelijk van Annika zijn, Melanies zus. Het was een prachtige dag waarop ze op een integere manier aandacht gaven aan hun overleden ouders. De tranen stroomden over mijn gezicht. Het was heel mooi, maar het klopte niet. Er misten mensen die wij nooit kunnen vervangen.’ ■

MARIA MATEUS

‘Ik vertrouw erop dat ik dingen kan
oplossen die op mijn pad komen.’

MARIA MATEUS

Door Marijke Houben

Maria is 34 jaar en geboren in Angola. Op achtjarige leeftijd werd zij ondergebracht bij een kinderloze familie in Luanda, de hoofdstad van Angola. Daar kwam zij in de burgeroorlog terecht. Op haar veertiende vluchtte Maria naar Nederland en kreeg hier de ama-status (alleenstaande minderjarige asielzoeker). Samen met andere ama's woonde ze tot haar achttiende in een 'Opbouwhuis' in Zwolle, een begeleid-wonengroep. Daarna woonde ze zelfstandig, volgde een opleiding bij Landstede MBO en kreeg een kind. Ze combineerde studie met het moederschap en werk en kreeg uiteindelijk een vaste baan in Emmen, waar ze nu woont met haar man. Een leven vol diepe dalen en grote hoogten.

'Landstede was mijn tweede thuis. De moeite die jullie nemen, de tijd, de energie, er voor ons zijn! Ik ben heel blij met jullie. Daardoor ben ik waar ik nu ben', zo verwelkomt Maria mij als ze de deur opendoet en ik haar vraag:

MARIA, HOE GAAT HET MET JOU?

'Ik ben nu gelukkig getrouwd met Garcia en voor de tweede keer moeder geworden. Sinds kort heb ik de vrijheid van flexwerk verruild voor een vast teamverband met een vast contract als verzorgende IG. Ik voel me een gewaardeerde collega. Na de magere jaren ben ik nu in de vette jaren gekomen en daar geniet ik iedere dag van', zegt Maria.

EMOTIONEEL WEERZIEN

Maria moest vanaf nul beginnen in Nederland, de Nederlands taal leren, Nederland leren kennen en de Nederlanders begrijpen. Ze vond daarbij steun in haar geloof: 'De hand van God heeft mensen om mij heen gebruikt om mij te steunen wanneer ik dat nodig had.' Maar ze gelooft ook in zichzelf: 'Dat geloof in mijzelf heb ik van mijn vader', vertelt Maria. 'Ik heb hem lang kwalijk genomen dat hij mij zo jong wegstuurde, maar snap nu dat hij dit met de beste bedoelingen deed.' Ze is in 2011 en 2019 met de beide kinderen naar Angola geweest om haar ouders en (half)zussen en -broers te ontmoeten. Dat was een emotioneel weerzien. Ook de terugkeer naar Nederland was emotioneel. Hoe zeer ze haar familie ook mist, ze is blij om in Nederland te leven. De kansen die ze hier heeft als mens, als vrouw, in een vrij land, waar ze mag zijn wie ze is, zou ze in Angola nooit hebben gehad. Ze voelt zich dankbaar en heeft het verwijt en de waarom-vraag losgelaten. 'Ik leg het allemaal in Zijn hand.'

KANSEN PAKKEN

'Mensen gunnen mij goede dingen, ik pak mijn kansen, ik wil de wereld leren kennen, mij ontwikkelen, zelf dingen kunnen, creatief zijn in oplossingen, ik heb geleerd hulp te vragen en te accepteren, ik zoek altijd oudere mensen met levenswijsheid, ik sta open voor nieuwe dingen en ervaringen, ik durf nu fouten te maken en daarvan te leren.' Maria praat vlot en reflecteert intens over haar ontwikkelingsweg tot nu toe. 'Ik ben leergierig; als het

moeilijk was zei ik tegen mijzelf "Maria, je kan het!", ik heb doorgezet want ik wilde vooruit, ik ben zelfredzaam geworden. Ik vertrouw erop dat ik dingen kan oplossen die op mijn pad komen.'

En ze blijft leren op allerlei vlakken: om haar Nederlands voortdurend te verbeteren, om zich beroepsmatig te blijven ontwikkelen, in het moeder zijn, opvoeden, overleggen, en in het genieten van kleine dingen.

Maria heeft de hand van God vaak gevoeld; verschillende mensen hebben haar gesteund als ze dat nodig had.

Marcel Winkel en Arina Gamelink waren, als begeleiders in het Opbouwhuis, haar "bonusvader en -moeder". Ze spreekt met warmte over hen. Ze leerden haar hoe je je tot goed mens kunt ontwikkelen, wat de omgangsnormen en waarden zijn in de Nederlandse maatschappij, hoe je mag en kunt vragen als je iets nodig hebt en hoe je voor jezelf kunt opkomen. Maar ook de gezelligheid bij thuiskomst uit school: thee en een koekje. Ze leerde met geld omgaan, uitgaan, winkelen, 'mezelf mooi mogen vinden', maar ook wat vriendschap en meidenpret met huisgenote Angela inhield. 'Een fijne tijd.'

Over Anneke, die zij via de kerk ontmoette: 'Zij is het licht in mijn leven, een moeder. Ze heeft me zó geholpen, ze luisterde naar mij en bad met mij. We voerden gesprekken, zonder oordeel en zonder te adviseren hielp ze me mijn weg te vinden in de tijd dat ik zwanger was, mijn dochtertje kreeg, studeerde, stage liep. Ik voelde mij een zwart schaap, niets waard, zondig omdat ik ongehuwd zwanger was, schulden had. Zij leerde mij dat ik een geliefd kind van God was, ondanks mijn fouten!'

EERST IEMAND ZIJN

Maria vertelt dat zij heel graag bij iemand wilde horen, samen met iemand wilde zijn, haar dochtertje in een gezinsverband wilde laten opgroeien. Maar: 'Ik heb geleerd dat je eerst zelf iemand moet zijn voordat je met een ander samen kunt zijn en een leven kunt delen. Dat was een soms pijnlijke maar noodzakelijke zoektocht.'

'Ik heb geleerd dat je eerst zelf iemand moet zijn voordat je met een ander samen kunt zijn en een leven delen'

'Landstede heeft mij gemaakt tot wie ik ben. De docenten, mijn mentor, meneer Nabil, de maatjes Hans, André, Durk en zijn vrouw, Lies. Ze zagen mij als mens, als een kind. Ik kon altijd bij hen terecht. In de gang werd ik vriendelijk gegroet. Allemaal zagen ze mij als persoon, niet als een probleem. Ze geloofden in mij!'

Ze was hele dagen op Landstede MBO. Het open leercentrum was haar tweede thuis, haar schuilplek. Ze kreeg hulp met Nederlands, met het maken van opdrachten en schrijven van verslagen, en om de Nederlandse samenleving te begrijpen. Maar bovenal om te geloven in zichzelf.

Mentor Peter zorgde op een financieel dieptepunt dat haar schoolgeld door Landstede werd betaald en zij door kon gaan met haar opleiding. Meneer Nabil hielp haar met zijn humor, betrokkenheid, duidelijkheid en liefdevolle begeleiding. Maatje Hans leerde haar hoe ze in de Nederlandse samenleving dingen aan moest pakken. Maatje André hielp met taal, grammatica. Stimuleerde haar: 'Je kunt het!'

Maatje Durk en zijn vrouw stimuleerden haar om mbo-niveau 4 Verzorgende IG te doen; de twijfel te overwinnen.

Zelfs onlangs heeft ze weer met meneer Nabil gebeld of zij een maatje mocht hebben voor het professionele farmaceutisch rekenen. Maatje Lies werd aan haar gekoppeld; ze wilde zo graag begrijpen en het prachtige resultaat was een tien voor het examen. Om trots op te zijn!

ONVOORWAARDELIJKE STEUN

Ze kreeg vrienden die haar onvoorwaardelijk steunden. Zoals Angela, die haar over haar verlegenheid heen hielp en meenam de wereld in: winkelen, feestjes, lachen, haar liet zien dat ze mooi was. Angela verhuisde helaas maar het contact bleef.

Beatrix was haar steun en toeverlaat en is de peetmoeder van dochtertje Neuvania. Beatrix is een soort oudere zus die haar hand pakte en haar bemoedigde, die met haar vooruitkeek, die oppaste tijdens de avond- en weekeinddiensten van haar stage, die met haar lachte en hilde, haar mee naar buiten nam de zon in, mee naar de kinderboerderij.

Petra, die haar in de laatste opleidingsjaren begreep met weinig woorden. Ze zag haar noden, gaf praktische hulp zoals bij het verkrijgen van de schoolgeldbrief.

Haar grote liefde Garcia (die zij 10 jaar geleden ontmoette en met wie zij nu is getrouwd) heeft haar weer geleerd te lachen, goed met geld om te gaan, te plannen, te genieten, te leven, de kinderen op te voeden, naar hen te luisteren en er iets mee te doen, voor hen op te komen op school en in de buurt, verantwoordelijkheid te nemen, echt samen te zijn, in gesprek te komen en te blijven. Om ruimte te maken voor een vakantie, om een uitstapje te maken, aandacht en tijd voor elkaar te maken. Zich rijk te voelen.

Ze voelt nu vaste grond onder haar voeten, kan zich binden in werk en relatie, voelt zich serieus genomen in haar werk, in haar relaties met vrienden en collega's, durft de eindverantwoordelijkheid voor een vaste plek in het team aan.

'Ik ben gegroeid. Ik neem mijzelf serieus. Ik voel mij volwaardig in de Nederlandse samenleving.

Ik heb geleerd van mijn fouten, geleerd om mijzelf en anderen te vergeven.

Ik ben iemand, ik ben Maria.' ■

'Ik ben gegroeid. Ik neem mijzelf serieus. Ik voel mij volwaardig in de Nederlandse samenleving'

RONDON MARIA

ANGELA MONTEIRO

vriendin en eveneens ooit ama

‘Maria heeft een aanstekelijk charisma; zij houdt van mensen en mensen houden van haar.’

Vriendin Angela Monteiro kwam net als Maria als ama in Nederland aan. Ze herinnert zich die tijd nog goed.

Angela: ‘We ontmoetten elkaar in die pittige eerste tijd in Nederland. We waren beiden in het opvanghuis, geen familie, geen ouders, alles was nieuw. We spraken beiden Portugees en dat schiep op zich al een band. We hadden ook veel gemeen met elkaar, konden lachen, samen koken, samen een vriendenkring opbouwen.

We waren allebei verlegen. Ik was avontuurlijker en nam Maria mee naar buiten, om de wereld te ontdekken. Maria wilde leren, had visie en was heel gefocust. Ze wist vanaf het begin wat ze wilde bereiken en liet zich door niets afleiden, welke tegenslagen er ook op haar weg kwamen. Ze ging ervoor. Maria heeft een aanstekelijk charisma: zij houdt van mensen en mensen houden van haar. Ze is lief en behulpzaam, legt makkelijk contact en durft te vragen als ze iets niet begrijpt of iets nodig heeft.’

Angela bewaart zelf ook veel goede herinneringen aan Landstede MBO. Ze sluit af met de woorden: ‘Doe je veel groeten aan mijnheer Nabil?’ ■

‘Ze wist vanaf het begin wat ze wilde bereiken en liet zich door niets afleiden, welke tegenslagen er ook op haar weg kwamen’

DURK EN TRINEKE HOEKSTRA

maatjes

‘Maria wilde haar doel bereiken en was bereid daar hard voor te werken.’

Maatje Durk Hoekstra en zijn vrouw Trineke bewaren warme herinneringen aan hun contact met Maria en haar dochtertje Neuvania, dat zij altijd meenam naar hen toe.

Als Durk met Maria haar verslagen doornam, zorgde Trineke voor Neuvania. En Durk paste op de kleine meid als Trineke de medische lesstof met Maria besprak.

‘Wij kennen Maria als leergierig, enthousiast, opgewekt en ijverig. Ze had altijd haar huiswerk gemaakt. Ze wilde haar doel bereiken en was bereid daar hard voor te werken.

Opvallend was haar grote verantwoordelijkheidsgevoel voor haar dochtertje. Zij zei altijd dat zij zelf een goede baan moest vinden om haar dochtertje een goede toekomst te bieden.’

Durk en Trineke hebben altijd met veel plezier bijgedragen aan Maatje op Maat. ‘Wij delen graag het plezier in taal, uitdrukkingsvaardigheid en medische kennis. We vinden het fijn anderen te stimuleren zich te ontplooiën. Ons motto is: ‘Als je echt wilt, kun je alles bereiken.’ En Maria wilde echt. Wat mooi dat ze zo goed op haar plek is gekomen.’ ■

‘Wij kennen Maria als leergierig, enthousiast, opgewekt en ijverig. Ze had altijd haar huiswerk gemaakt’

ANNEKE

vriendin en moederfiguur voor Maria

‘Maria heeft geleerd boven frustraties uit te groeien, aan zichzelf trouw te blijven.’

Anneke en Maria ontmoetten elkaar toen Maria in verwachting was, met zichzelf in de knoop zat en in verwarring was: aan wat en wie moest zij een voorbeeld nemen? Geen moeder of vader of andere familie om op terug te vallen, niet eens weten of die nog in leven waren. Bang om haar Angolese wortels te verraden, wetend dat ze in Nederland haar toekomst had. Daar tussen heen en weer slingerend moest Maria haar eigen persoonlijke waardenbalans vinden.

Anneke herkent dat Maria haar als een moederfiguur in haar leven ervaart: ‘Ik hoefde alleen maar te luisteren en een enkele vraag te stellen. Maria zocht geen antwoord van mij; zij zocht naar het antwoord in zichzelf, naar hetgeen zij diep van binnen al wist en waar ze nog niet helemaal bij kon komen; haar eigen wijsheid. En dat antwoord vond zij in een diep religieuze laag. Het was een zoektocht om zichzelf te vinden en te aanvaarden, haar eigen weg zuiver en integer te gaan en los te komen van de verwachtingen van anderen.’

‘Maria moet ervaren en geweten hebben wat liefde is voordat haar leven werd ontwricht’

INNERLIJKE STEM

Uiteindelijk heeft Maria die innerlijke stem – Gods stem – gevonden, daarnaar leren luisteren en daarop durven te vertrouwen. Ze heeft zichzelf ontdekt, weet zich een geliefd wezen.

Anneke: ‘Maria moet ervaren en geweten hebben wat liefde is voordat haar leven werd ontwricht en ze naar Nederland kwam.’

Anneke ziet in ‘haar zoeken naar zuiverheid, naar zichzelf, naar haar innerlijke kompas, naar haar eigen waarden’ de innerlijke kracht van Maria. ‘De moed om die zoektocht aan te gaan en de durf om na zo’n zoektocht opvattingen en denkbeelden van anderen en zo nodig ook mensen los te laten, in liefde en respect voor zichzelf én de ander’, vervolgt Anneke.

ZICHZELF TROUW BLIJVEN

‘Ze durft te rouwen om wie zij heeft verloren – ouders, familie, geliefden, vrienden – en dat te aanvaarden; met littekens te leven, er een héél mens mee te zijn’, aldus Anneke. ‘Ze heeft geleerd boven frustraties uit te groeien. Trouw aan zichzelf te blijven. Zichzelf én de ander lief te hebben, te respecteren, te vergeven en te blijven dienen. Zelfs als dat loslaten betekent. Haar kracht wordt ook gevormd door haar doorzettingsvermogen en verantwoordelijkheidsgevoel: zélf iets van haar leven willen maken, niemand verwijten als het niet goed loopt.’ ■

LIES NEISINGH

maatje

‘De kracht van Maria is haar goede mentaliteit.’

Onlangs belde Maria weer met mijnheer Nabil omdat ze opnieuw een maatje kon gebruiken voor het professionele farmaceutisch rekenen. Maatje Lies, apotheker, werd aan haar gekoppeld. Maria wilde zo graag begrijpen en deed erg haar best. Het resultaat van de samenwerking was een tien voor het examen!

‘Ze moest dat examen halen, maar wilde vooral zelf begrijpen en verantwoordelijkheid kunnen nemen jegens patiënten’

Lies: ‘Ik vind dit ook een prachtig voorbeeld hoe Maatje op Maat blijvend het netwerk van een maat kan vergroten. Maria heeft een beroep gedaan op de maatjes, via Nabil, terwijl ze al lang van school was. Dát is wat veel jongeren nodig hebben: een breder netwerk om op terug te vallen, dat is sociaal kapitaal.’

ZELF BEGRIJPEN

‘De kracht van Maria is haar goede mentaliteit. Ze moest dat examen halen, maar wilde vooral zelf begrijpen en verantwoordelijkheid kunnen nemen jegens patiënten. Een vrouw aan wie ik mij volledig zou durven toevertrouwen aan mijn ziekbed. Ik ben ooit maatje geworden om mijn kennis te kunnen delen, aan Maria is dat volledig besteed!’ ■

ANDRÉ VAN BENNEKOM

maatje

‘Maria was heel trouw in haar afspraken.’

Als jong-gepensioneerde civiel ingenieur wilde André zich graag nuttig maken in de maatschappij. Hij ontmoette Nabil in 2007 en werd enthousiast voor Maatje op Maat.

KEUKENTAFEL

Vele jaren ging hij iedere dinsdagmiddag naar het Dokterspad waar Maatje op Maat-studenten ‘aan de keukentafel’ plaatsnamen, net alsof ze van school naar huis kwamen. Hier konden ze aanschuiven om verslagen van hun stages te schrijven, werkstukken in goed Nederlands te maken, om de eigenaardigheden van de Nederlandse taal te begrijpen en om rekenen onder de knie te krijgen. Allemaal zaken die ze in hun thuissituatie niet meekregen, om welke reden dan ook. Er waren altijd meerdere studenten, ‘maten’, aanwezig. Er waren (en zijn) steeds een paar maatjes aanwezig die op verzoek hielpen als ze vastliepen. Sommige deelnemers kwamen maandenlang iedere week en anderen slechts voor een kort traject.

‘Ik vond het prachtig om te doen, samen met andere maatjes. Met name Nederlands als tweede taal vond ik interessant. Ik heb wel iets met taal. Je leert er zelf ook zo veel van, over de eigenaardigheden van het Nederlands. Hun vragen zetten je zelf aan het denken. Ik leerde ook zo veel over de cultuur van de leerlingen, hun taal. Het fijne was ook dat je hen kon stimuleren, een stapje verder helpen, hen complimenteren als iets was gelukt, haalbare doelen stellen, hun zelfvertrouwen oppeppen. De onderlinge band tussen de maatjes was altijd prettig. We deden het echt met elkaar’, aldus André die ondanks zijn civiel-technische achtergrond er juist voor koos ondersteuning te geven bij de Nederlandse taal.

TROUW IN AFSPRAKEN

‘Ik herinner mij Maria met name omdat ik haar ook thuis aan de keukentafel les heb gegeven. Zij had een tijdje meer individuele begeleiding nodig voor Nederlands. Maria was heel trouw in haar afspraken. Ze wilde echt graag leren, investeren in zichzelf, in haar eigen ontwikkeling. Wat fijn dat ze zo goed op haar plek is gekomen!’ ■

‘Maria wilde
echt graag leren,
investeren in zichzelf’

BERT
VERHOEFF

‘Het eerste wat mijn maatje vroeg was: ‘hoe gaat het met jou?’ Dat had nog nooit iemand aan mij gevraagd!’

BERT VERHOEFF

Door Els Schrijver

Bert Verhoeff is 29 jaar. Samen met zijn vriendin Charlotte en hun twee kinderen, een zoon van 9 en een dochter van 3½ jaar, woont hij in Kampen. Bert heeft zijn leven weer op orde; maar zo is het niet altijd geweest. Hij komt uit een 'explosief gezin', zoals hij het zelf noemt. Een vader die alcoholist was en van het toneel verdween. Toen zijn moeder daarna contact kreeg met verschillende mannen, kreeg Bert te maken met mishandeling. Hij moest altijd 'op zijn hoede zijn'. Het leven was overleven voor Bert.

BERT, HOE GAAT HET MET JOU?

'Ik heb mijn verleden afgesloten. Als ik denk aan de toekomst, ja, dan zie ik die met vertrouwen tegemoet', aldus Bert. 'Ik wil mijn kinderen een veilig thuis bieden. Hen een andere jeugd bieden dan ik zelf heb gehad'

Bert is de oudste van een gezin van vier kinderen, van wie hij en zijn twee jaar jongere broer dezelfde vader hebben. Toen zijn broertje werd geboren, verslechterde de situatie thuis en ging zijn vader aan de alcohol en verdween uiteindelijk van het toneel.

Bert: 'Daarna had mijn moeder contact met verschillende mannen. En kreeg ik te maken met mishandeling. Ik mocht met niemand contact hebben toen de blauwe plekken zichtbaar werden. Wel kwam ik bij mijn oma maar ik heb haar nooit iets verteld en ik weet ook niet of zij iets wist of vermoedde. Toen mijn moeder op een dag de mishandeling ontdekte, kon de man direct het huis verlaten. Als kind had ik veel last van woedeaanvallen. Daar heb ik therapie voor gehad. Ik kom uit een heel explosief gezin. Je moest altijd op

je hoede zijn. Gelukkig kon ik wel altijd bij mijn oma's terecht. Een van mijn oma's had ook de voogdij over mij en mijn broertje. Aan de moeder van mijn vader bewaar ik fijne herinneringen. Met haar ging ik op vakantie, mijn vader ging dan ook mee. Dat waren fijne momenten.'

EMOTIELOOS

'Ook de basisschooltijd in Kampen was nog wel leuk', vertelt Bert. Hij speelde en had groepjes vrienden om zich heen. Wel was hij 'altijd blij om weer naar school te gaan'. Toen hij zestien was haalde hij zijn vmbo-diploma, administratie. Bert vervolgt: 'Toen mijn moeder ziek werd, bleef ik thuis om voor mijn broertjes en zusje te zorgen. Een paar maanden voordat ik achttien jaar werd stond de leerplichtambtenaar op de stoep. Ik had nog naar school moeten na het vmbo. We hebben verschillende gesprekken gevoerd en ze merkte op dat ik zo emotioneel reageerde. Ik was niet blij, niet boos, net of ik alle emotie had uitgeschakeld.'

De leerplichtambtenaar heeft hem toen ingeschreven voor de opleiding ICT bij Landstede MBO in Zwolle en contact gelegd met Nabil Sahhar van Maatje op Maat. Bert: 'De eerste periode op school vond ik wel heftig. Vooral de grote klassen; in ruimtes met veel mensen voel ik mij niet op mijn gemak. Ik was blij dat er na een paar maanden minder leerlingen in de klas waren, het was overzichtelijker geworden.'

'Ik vond het fijn dat ik iemand iets kon vertellen. Langzamerhand werd ik door Hans uitgenodigd om opener te zijn'

ZELF VADER

Bert: 'Tijdens mijn opleiding heb ik in de vakanties bij Van Dijks' Boekenhuis gewerkt. In die tijd ontmoette ik ook Charlotte, bij wie ik vroeger in de klas had gezeten. Het klikte en we werden verliefd. Na mijn schoolperiode en voor mijn huidige baan heb ik via het uitzendbureau veel baantjes gehad. Ik nam al het werk aan dat me werd aangeboden. Ik moest wel werken om een inkomen te hebben, want Charlotte was inmiddels zwanger. We gingen samenwonen en op mijn éérentwintigste werd ik vader van mijn zoontje. We waren zelf nog kinderen en van het ene op het andere moment waren we een gezin. Charlotte moest na een half jaar weer naar school en toen was ik huisvader. Het was vreemd, want ik besepte nauwelijks dat het mijn kind was dat in mijn armen lag. We zijn samen volwassen geworden en het was vooral in het begin niet altijd even gemakkelijk. Gelukkig stonden mijn schoonouders financieel voor ons garant. Ook mooi was dat ik teamleider werd bij Van Dijks' Boekenhuis. Leuk team, niet zo groot, het was er heel plezierig.'

MEER VASTIGHEID

'Maar intussen bleef ik samen met Charlotte zoeken naar meer vastigheid en een mooie baan. Charlotte ontdekte de vacature bij het Almere College in Dronten. Daar ben ik aangenomen en ik heb het er erg naar mijn zin. Ik ben verantwoordelijk voor de iPads, en zorg ervoor dat de goede programma's op de iPads komen. Ik heb veel contact met leerlingen, docenten en met de ouders. De leerlingen nemen hun iPads ook mee naar huis, er staan dan allerlei games en dergelijke op. Maar zo gauw de leerlingen op school komen, gaat alles eraf wat niet met school te maken heeft. Dat heb ik zo ingesteld.'

Het was een heftige jeugd voor Bert. Er zijn diverse personen die een cruciale rol in zijn leven hebben gespeeld en in zijn ontwikkeling. Hij noemt de leerplichtambtenaar, zijn maatje Hans Renkema en Nabil Sahhar. Ook zijn vriendin Charlotte en haar vader zijn hele belangrijke schakels gebleken in het leven van Bert.

‘Ik wil mijn kinderen
een veilig thuis
bieden. Hen een
andere jeugd bieden
dan ik zelf heb gehad’

‘Hans werd mijn maatje. Ik wist nog niet zo goed wat ik van een maatje kon verwachten’, aldus Bert. ‘Maar het eerste wat hij vroeg was “Hoe gaat het met je?”. Dat had nog nooit iemand aan mij gevraagd! In het begin was ik erg terughoudend, ik had een muur opgetrokken waar niemand zomaar doorheen kon komen. Wij kwamen in eerste instantie tweemaal per week bij elkaar. En ik merkte dat de band steeds sterker en vertrouwd werd. Ik vond het fijn dat ik iemand iets kon vertellen. Langzamerhand werd ik door Hans uitgenodigd om opener te zijn. Ik bereidde mij voor op onze gesprekken. Zowel Hans als ik woonden in Kampen. Vandaar dat wij afspraken in de Groene Vlinder, een café in de binnenstad. Hans is een positieve man, relaxed en het was veilig bij hem. Ik kan wel zeggen dat ik zonder Hans geen diploma gehaald zou hebben. Want aan het einde van de ICT-opleiding, tijdens mijn stage, ging het bijna mis. Ik kreeg problemen met mijn mentor. Ik had mijn stage niet goed gedaan. De contacten met de klanten gingen niet goed. Maar ik had nooit gehoord dat ik iets niet goed deed. Mijn ICT-werkzaamheden gingen juist heel erg goed. Met behulp van Hans, mijn schoonvader en de directie van Landstede MBO is het uiteindelijk toch gelukt. Ik voelde mij gelijkwaardig aan Hans. Het leuke was dat ik Hans kon helpen met zijn computerproblemen. En hij gaf mij structuur.’

ANDER SOORT GEZIN

Bert: ‘Toen ik bij Charlotte thuis kwam, maakte ik kennis met een heel ander soort gezin. Ik vond het wel raar. Was in het begin toch erg op mijn hoede, wat kon ik wel zeggen wat niet, hoe reageren zij, maar ook hier raakte ik zo langzamerhand thuis. Ik was niet gewend aan gewone contacten.’

Ik heb nog wel contact met mijn moeder. Onze zoon logeert heel soms bij haar. En elke keer zeggen Charlotte en ik tegen elkaar “Zullen wij dat wel doen, kan dat?”. Maar dan bedenken we dat we familie zijn. Nu we zelf ouders zijn, heb ik meer respect voor mijn moeder. Zie ik dat zij ook slachtoffer was en dat ze fouten heeft gemaakt, maar iedereen heeft zijn gebreken. Ze blijft mijn moeder en de oma van mijn kinderen en dat wil

ik haar niet ontnemen. Je kunt blijven hangen in het verleden, maar ik kies ervoor om toekomstgericht te zijn.’

Met zo’n heftige jeugd is het niet zo moeilijk om op latere leeftijd de verkeerde kant op te gaan. Toch vond Bert de kracht om het anders te doen dan hij gewend was.

Bert: ‘Ik zie mijn neven en nichten. Met hen gaat het niet goed. Ook zij misten vroeger, net als ik, een veilig thuis en ook zij hadden te maken met veel schulden. Dit is voor mij de motivatie om het anders te doen. Om mijn kinderen een betere en veiligere toekomst te geven dan ikzelf heb gehad.’

RANDOM BERT

CHARLOTTE

partner van Bert

‘Ik was heel blij voor Bert dat hij een maatje had, iemand waarmee hij kon praten!’

‘Bert en ik zaten in dezelfde klas op dezelfde lagere school. Een leuke klas. Er was veel contact onderling, ook met Bert. Maar niemand wist hoe het bij Bert thuis toeging. Wij hebben nooit wat gemerkt. Ikzelf kom uit een heel fijn gezin. Het contact met mijn ouders en broertjes en zusjes was prima en gezellig.

Na de lagere school had ik geen contact meer met Bert. Wij kwamen elkaar later weer tegen. Ik vond Bert op de lagere school al een leuke jongen. En ik ontdekte hem weer via Hyves. Ik heb hem toen een berichtje gestuurd en daar reageerde hij op. Heel erg leuk. Ik geloof dat ik op de lagere school al een beetje verliefd op hem was. Bert heeft een “boefjes” uitstraling, maar eigenlijk is hij heel lief en zorgzaam. Dat maak ik elke dag mee. Het is heel fijn dat hij zo zorgzaam is en ons gezin zo belangrijk vindt. Hij heeft er alles voor over.

Aan het begin van ons hernieuwd contact vertelde Bert stukje bij beetje over zijn leven. Ik heb nooit zijn hele geschiedenis in één keer gehoord. Ik was er heel verdrietig en ook boos over. Hoe kun je een kind dit allemaal aandoen?’

VERSCHIL

Door Charlotte leerde Bert ook een andere manier van leven kennen in een gezin. ‘Toen ik bij hem thuis kwam zag ik ook het verschil tussen het gezin waar ik uit voortkwam en waarin Bert is opgegroeid’, aldus Charlotte. ‘Alleen al het eten was zo anders. Bij ons elke dag vers eten, met zorg klaargemaakt. Maar bij

‘Bert heeft de uitstraling van een boefje, maar eigenlijk is hij heel lief en zorgzaam’

Bert was dat duidelijk anders, bijvoorbeeld alleen maar spinazie op je bord. Ik vond het met name zo’n verschil, omdat ik zo’n leven niet kende. Wij gingen samenwonen toen ik in verwachting was. Toen ging het ook beter met Bert.’

Charlotte heeft hem gesteund om school en werk te kunnen doen. Maar ook zocht Charlotte mee naar een baan die goed bij Bert paste. Zo ontdekte zij de vacature bij het Almere College in Dronten, waar ze iemand zochten als ICT-coördinator. Bert solliciteerde en werd aangenomen. Charlotte: ‘Het was fijn om te merken dat er meer steun kwam en dat er iemand was met wie Bert kon praten. Zoals met zijn maatje Hans.’ ■

HANS RENKEMA

maatje

‘Ik was blij dat ik iets kon betekenen voor Bert.’

Hans Renkema was predikant en later docent aan de Theologische Universiteit in Kampen. Na zijn emeritaat is hij door Nabil geïnspireerd om maatje te worden. Zo kwam Bert op zijn pad.

Hans heeft twee keer een stage geregeld voor Bert. De eerste stage ging prima, maar de tweede stage liep slecht af. Technisch was alles wel in orde, maar Bert miste sociale vaardigheden. Hans klom in de pen en wist de toenmalige directeur van Landstede MBO zover te krijgen dat Bert met een bijscholing sociale vaardigheden alsnog glansrijk zijn examen haalde.

‘Wij spraken altijd af in de Groene Vlinder in de Oudestraat in Kampen’, vertelt Hans. Op neutraal terrein. Het effect van deze plek was dat Bert het gevoel had dat Hans en Bert gelijkwaardige partners waren. Met Hans kon Bert zijn kennis van ICT delen. Want Hans had ook kennis van het computerwerk en gebruikte dit veel in zijn eigen werk.

Voor Hans was Bert een jongen die wat begeleiding nodig had. Hans wist niet veel over de achtergrond van

‘Als Bert iets vertelde over zijn werk dan straalde hij. Hij was er zo blij mee’

Bert. ‘Mondjesmaat kwam zo nu en dan wat informatie naar boven. Ik ben wel eens bij hem thuis geweest. Dat was geen omgeving om een kind in te laten opgroeien. Bij het 10-jarig jubileum van het maatjesproject, waar wij beiden waren, hoorde ik eigenlijk pas echt uit wat voor gezin Bert kwam. En hoe beschadigd Bert is geweest door zijn jeugd.

Bert was een open jongen, gaf antwoord op vragen, maar vertelde nooit spontaan iets over zichzelf. Hij liet zijn narigheid niet zien. Als Bert iets vertelde over zijn werk dan straalde hij. Hij was er zo blij mee. En nu fietst hij elke dag van Kampen naar Dronten om te werken. Ik ben blij dat ik iets kon betekenen voor Bert. Maar ik was niet de enige steun voor hem, de vader van Charlotte heeft het stel ook erg geholpen, bijvoorbeeld met het verkrijgen van hun eerste woning.’

Hans vertelt dat hij geen maatje meer is. ‘Ik heb een aantal maatjes begeleid, met meer en minder succes. Het is niet niks, een kind dat zoveel heeft meegemaakt; het gaat in je systeem zitten. Het is soms moeilijk om je er los van te maken. Maar ik heb er geen spijt van. Het is mooi om een bijdrage te hebben geleverd aan de ontwikkeling van jonge mensen.’ ■

HETTY

voormalig leerplichtambtenaar

‘Ik gaf Bert een handreiking, maar uiteindelijk moest hij het zelf doen en dat heeft hij gedaan!’

Voor Bert Verhoef was leerplichtambtenaar Hetty Stob een belangrijke schakel naar een nieuwe toekomst. Zij had ongeveer twaalf jaar geleden contact met Bert, maar toch kon Hetty het zich nog herinneren. En naarmate het gesprek met haar vorderde kwamen er meerdere herinneringen terug.

Hetty: ‘Ik weet van Bert nog hoe erg hij van zijn gevoel was afgesneden, dat hij erg gedwee, mak en stil was. Dit heb ik bij Bert ook zo benoemd en gevraagd wat er volgens hem moest gebeuren om hem weer op school te krijgen. ‘Dan moet er hulp voor mijn moeder komen’, zei hij. Hij bleek de rol op zich genomen te hebben van degene die het gezin draaiende hield. Hij voelde zich verantwoordelijk voor zijn moeder, broertje en zusje. Bert kwam totaal niet voor zichzelf op en was al bijna achttien en dan niet meer leerplichtig.’

WET DIENT DE JONGERE

‘Als leerplichtambtenaar handel je volgens de Leerplichtwet. Een kind heeft het recht om te leren, daarom is die wet ooit in het leven geroepen. Het beste halen uit een kind, daarin zie ik een uitdaging ook al ligt dat buiten ons scholingssysteem. Maar de basis begint op school’, aldus Hetty.

‘Mijn visie is dat een leerplichtambtenaar op de eerste plaats als mens handelt waarbij de Leerplichtwet gereedschap is. Als handhaver kun je als dat nodig is een casus naar een hoger plan brengen en in het belang van een kind via een proces-verbaal de kinderrechter

inschakelen. Wij noemden dat intern een zorgverbaal. Met andere woorden, de jongere staat altijd centraal en niet de wet. Wij dienen de wet niet, maar de wet dient de jongere.

‘Ik weet van Bert nog hoe erg hij van zijn gevoel was afgesneden, dat hij erg gedwee, mak en stil was’

Dan gaan we kijken wie jouw moeder kan helpen en hoe jij op school komt’, zei ik tegen Bert. ‘Hij vertelde dat hij vmbo administratie had gedaan maar graag ICT zou willen doen’, herinnert Hetty zich. Berts moeder en stiefvader destijds hadden Bert ondanks aanmaningen en toezeggingen nooit ingeschreven op het mbo en naast de overweging of Hetty een zorgverbaal moest opmaken, had ze het idee dat er snel wat moest gebeuren want Bert kreeg geen enkele ondersteuning van thuis. Ook gebrek aan geld bleek daarbij een grote rol te spelen. De opleiding ICT bleek Bert niet in te kunnen schrijven omdat hij geen laptop had en zijn ouders hadden niet het geld daarvoor.

ONDERBUIKGEVOEL

Hetty: ‘Bert zelf wilde wel maar wist niet hoe. Dus ben ik met hem in mijn auto gestapt en naar Landstede MBO gereden waar ik Nabil om hulp heb gevraagd. Ik interpreteer dat dan als “niet handelen tegen de wet in”, omdat ik denk dat je naar de geest ervan moet handelen, daar waar er ruimte voor is. Ik had een sterk onderbuikgevoel dat Bert iemand nodig had die er voor hem was, want anders zou hij het niet redden.’ Hetty besepte dat zij op een grenslijn liep. Wat als er een ongeluk gebeurde, was zij dan aansprakelijk? Zou Bert daadwerkelijk zijn kans pakken? Want zij kon hem alleen de eerste aanzet geven. Was dit nog wel haar taak? Als niemand hem ondersteunt wie dan wel? Dan zij maar, vond Hetty en daarna Nabil met een maatje voor Bert. En zo is het gegaan.

Je kunt wel zeggen dat Hetty het verschil maakte voor Bert. Samen onderzoeken wat hij het liefste zou willen en het vervolgens ook waarmaken. ‘Maar’, ... zegt Hetty: ‘Ik geef een handreiking, de jongere moet het uiteindelijk zelf doen. En dat heeft Bert toch maar mooi gedaan!’

Hetty vond het erg leuk om te horen dat het goed gaat met Bert. ■

‘Ik had een sterk onderbuikgevoel dat Bert iemand nodig had die er voor hem was, want anders zou hij het niet redden’

LEYLA
DONADZE

‘Bij al mijn keuzes is steeds mijn
gedachte: hierdoor wordt het beter.’

LEYLA DONADZE

Door Wanda Everts

Leyla is 31 jaar en geboren in Sint Petersburg, Rusland. Op elfjarige leeftijd kwam ze samen met haar moeder, stiefvader en pas geboren zusje naar Nederland. Haar ouders vonden het in Rusland te onveilig worden. In Nederland volgde een jarenlange wachttijd in een asielpcedure en steeds weer verhuizingen. In 2007 kreeg ze uiteindelijk een verblijfsvergunning. In 2008 krijgt ze een kind, dat ze alleen opvoedt. Ze combineert de opvoeding van haar kind met haar werk bij de gemeente en met een hbo-opleiding. Alles met als doel: een stabiele toekomst voor haarzelf en haar kind.

We zitten in haar woonkamer. Ik word heel hartelijk ontvangen, ze is een goede gastvrouw. De kamer is keurig opgeruimd en smetteloos schoon. Alles onder controle.

LEYLA, HOE GAAT HET MET JOU?

Ze aarzelt, want eigenlijk gaat het niet zo goed als ze zelf wel zou willen. Haar verleden haalt haar in, vertelt ze, haar herinneringen aan wat er zoal is gebeurd komen te pas en vooral te onpas naar boven. De controle die ze daarop nu al 20 jaar probeert te houden, en waar ze heel goed in is geworden, vertoont opeens barsten. Voorzichtig laat ze dat verleden nu stukje bij beetje toe. Maar gemakkelijk is het niet om erover te praten. Dit interview is een uitdaging voor haar om naar haar verleden te kunnen kijken, om zich te herinneren hoe het was, wat er niet was. Om ook de keuzes van destijds te kunnen plaatsen in de wereld van toen.

Ze vertelt: 'De kleine Leyla is geboren in Sint Petersburg, Rusland. Begin jaren '80 verhuisden mijn moeder en haar broer daarheen vanuit de Islamitische Republiek Dagestan, om te studeren. Mijn moeder ontmoette in St. Petersburg een Georgiër. Ze trouwden en in 1988 werd ik geboren. Helaas hield hun relatie geen stand. Mijn vader ging in 1990 terug naar Georgië en nam mij mee, omdat hij mij niet kon missen. Inmiddels weet ik dat.' Leyla valt even stil. Ze herinnert het zich nog, zegt ze, of in elk geval beelden ervan, flarden.

Na zes maanden bracht haar vader haar weer terug. Daarna zag ze hem 21 jaar lang niet meer. En nu kan dat nooit meer. Zijn foto staat in haar kamer, een rouwlint om de lijst gestrikt. Ze blijft er een tijd naar kijken.

ALLEEN

'Mijn moeder bleef een aantal jaren alleenstaand en moest fulltime werken. Ik was veel alleen. Na een aantal jaren kreeg ik een stiefvader. Hij was afkomstig uit Sri Lanka. Uiterlijk is hij duidelijk "niet Russisch". Daar werd in die tijd door de Russische maatschappij niet goed op gereageerd. Skinheads en nationalisteng kregen de ruimte. Hij kreeg vaak klappen. Letterlijk. Toen in januari 2000 mijn zusje werd geboren, besloten mijn ouders dat het té onveilig was om te blijven. Ze wilden weg, het maakte niet uit waarheen, als het maar veilig was. De mensen met wie mijn stiefvader contact had gelegd, kenden de weg, zo zei hij. Zij bepaalden de route en de bestemming. Dat werd Nederland.'

Leyla praat nu snel achterelkaar, alsof ze er gauw vanaf wil om het te vertellen.

De reis naar Nederland was lastig. Zij was 11 jaar en haar zusje een baby van 8 maanden. Ze herinnert zich een vrachtwagen. Ik probeer me er een voorstelling van te maken en vraag door. Leyla wil het er niet over hebben.

Eenmaal bij Aanmeld Centrum Zevenaar begint een jarenlange wachttijd als vluchteling in een asielpcedure. Verhuizing na verhuizing volgde, door het hele land heen, steeds weer volgde een overplaatsing.

Rond 2001/2002, het gezin verblijft dan in AZC Hasselt, ontmoet zij voor het eerst Nabil Sahhar. Hij zet zich onder andere in voor de jongeren in de Internationale Schakelklas. Ook Leyla bezoekt deze klas, ze ontmoet er haar latere partner, de vader van haar kind. Van meneer Nabil weet zij zich nog heel goed te herinneren dat hij zeer betrokken en altijd bereikbaar was, een belangrijk aanspreekpunt voor de jongeren.

VERBLIJFSVERGUNNING

In 2007 komt eindelijk het bevrijdende besluit: de verblijfsvergunning is een feit. En daarmee ook de mogelijkheid van een eigen (huur)woning voor het hele gezin. Maar waar ga je dan heen? Hoe weet je waar je ergens in Nederland een woning kan vinden? Haar moeder en stiefvader kwamen er niet uit. Het was uiteindelijk Leyla zelf, met haar 18 jaar, die initiatief nam. Ze belde net zo lang met instanties tot ze een woning vond in Hasselt, precies waar ze wilde wonen. Omdat het daar veilig en vertrouwd zou zijn, ook voor haar kleine zusje.

Toen gingen de ontwikkelingen snel. In 2006 werd ze serieus verliefd. Ze trouwden volgens de regels van hun geloof, trok bij haar man in en in 2008 werd Leyla zwanger. Eerder dan gepland, maar zegt ze beslist hun kind was heel welkom. En knikt er nog eens bij.

'Toch besepte ik op een gegeven moment dat ik het zonder steun niet zou redden om alles voor elkaar te krijgen zoals ik het graag wilde'

**‘Door onze gesprekken lukte
het me problemen voor mijzelf
te benoemen, te analyseren en
een andere kijk te ontwikkelen
op wat bij mij leefde’**

Maar heftige problemen stapelen zich op. Zij werd een alleenstaande moeder. Dat motiveerde haar enorm om hard te werken. Een stabiele toekomst voor haar en haar kind is het doel. Ze koos voor een opleiding bij Landstede MBO tot juridisch medewerker. Dat kon toen alleen fulltime. Niet gemakkelijk om de zorg voor een kleuter daarmee te combineren, maar het is haar gelukt. Haar organisatietalent en praktische inslag komen haar steeds heel goed van pas.

Door haar natuurlijke aanleg voor talen – ze lacht een beetje als ze dat zegt – leerde ze snel Nederlands. Aanvankelijk verloopt de opleiding goed. Maar de barre werkelijkheid heeft weer stekels.

STERK ONTWIKKELD VERANTWOORDELIJKHEIDSGEVOEL

Leyla: ‘Ik geloof dat ik een zeer sterk ontwikkeld verantwoordelijkheidsgevoel heb, zeker voor dierbaren in mijn omgeving. Voor mijn zoon natuurlijk, maar ook mijn moeder, mijn zusje, mijn oma in Rusland hadden en hebben mij nodig. En daardoor voel ik een grote last op mijn schouders. Mijn motivatie voor en concentratie op de studie kwamen hierdoor steeds meer onder druk te staan. Ik vond het moeilijk om mijn aandacht bij de studie te houden.’

Het ligt niet in haar aard snel om hulp te vragen. ‘Ik vind het heel belangrijk om eerst te proberen er zelf uit te komen. Toch beseftte ik op een gegeven moment dat ik het zonder steun niet zou redden om alles voor elkaar te krijgen zoals ik het graag wilde. En ik wist ook hoe belangrijk het voor mij was om mijn opleiding succesvol af te ronden. Dat heeft mij geholpen over mijn schroom heen te stappen en toch hulp te vragen. Ik dacht dat ik vooral hulp nodig had bij mijn taalontwikkeling, om beter Nederlands te leren. Daarom heb ik mij uiteindelijk bij meneer Nabil aangemeld om een maatje te krijgen. Zo ontmoette ik jou, Wanda.’

ANDERE KIJK

'Ik dacht dus dat we het over de opleiding zouden gaan hebben, maar jij vroeg al snel of er ook nog andere dingen speelden. Daardoor zijn onze gesprekken een heel andere kant op gegaan. Het fijne was dat dit kon zonder dat het nodig was mijn verleden tot in detail te bespreken, want ik wilde er toen zeker nog niet over praten. Door onze gesprekken lukte het me problemen voor mijzelf te benoemen, te analyseren en een andere kijk te ontwikkelen op wat bij mij leefde. Ik weet nog goed dat jij mij niet vertelde "hoe het moest". Ik mocht al pratend en erover nadenkend zelf de manier ontdekken om "uit de shit" te komen. Door deze aanpak ontstond in mijzelf de ruimte om weer op eigen kracht verder te kunnen.'

Zo lukte het Leyla om in plaats van na 3 jaar haar opleiding al na 2½ jaar met succes af te ronden. Als onderdeel van haar opleiding heeft ze stage gelopen bij de gemeente Zwolle. En tot haar vreugde kon ze ook na afloop van de opleiding blijven werken bij het Klant Contact Centrum van de gemeente.

Haar leidinggevende bij de gemeente, Martin Drost, noemt ze iemand die haar heeft gebracht waar ze nu is gekomen. Hij heeft haar vanaf het begin, al tijdens haar stage, begeleid. Ze heeft zich door hem altijd heel gesteund gevoeld. Veilig.

Naast haar werk is Leyla nu bezig met de juridische hbo-vervolgopleiding aan Hogeschool Windesheim; ze hoopt ook deze studie binnen afzienbare tijd af te ronden. Dat gaat niet zomaar: sinds november 2018 heeft ze opnieuw de doornen van haar verleden gevoeld. Ze zucht. Vertelt van de hyperventilatieaanval

die haar overviel op haar werk. Onder begeleiding leert ze nu om te gaan met dat oude deel van haar leven. Maar die studie wil ze écht afronden. Dat gaat ze doen. Leyla: 'Bij al mijn keuzes is steeds mijn gedachte: "Hierdoor wordt het beter". Dat was en is een enorme drijfveer om te kunnen volhouden wat nodig is, altijd. Niet opgeven.' Ze is even stil.

Dan: 'Mijn uitgangspunt is steeds geweest om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Zelf de regie te pakken om ervoor te zorgen dat het gaat zoals ik belangrijk vind. Doen wat ik zelf kan doen en daarvoor gaan.'

Ik vond het ook mooi om te zien dat mensen zoals jij, Wanda, zich vrijwillig inzetten om anderen te helpen. Daarom heb ik tijdens mijn hbo-opleiding meegedaan als taalondersteuner bij vluchtelingenwerk. In de toekomst zou ik mijn kennis en mijn kracht wel vaker willen inzetten als vrijwilliger, met name voor de vluchtelingen.'

TEKEN VAN KRACHT

'Het zou mij goed doen wanneer huidige studenten kracht putten uit mijn verhaal. Blijf niet hangen in de gedachte "dat kan ik niet; dat lukt mij niet". Onderzoek bijvoorbeeld met behulp van een maatje waar je krachten liggen. Misschien moet je ze nog ontdekken, moet je leren op een andere manier naar jezelf te kijken. Dat valt vaak niet mee. Het is geen teken van zwakte wanneer je hulp vraagt. Integendeel; het is juist een teken van kracht wanneer je met behulp van een ander beter, sneller en doelgericht aan een oplossing werkt. Ook, of juist als de situatie hopeloos lijkt. Ik hoop van harte dat ik met mijn verhaal heb laten zien dat het wél kan, dat er altijd een kans is dat het zal lukken.' ■

RONDON LEYLA

WANDA EVERTS

maatje

Door Annette Timmerman

**‘Je kunt veel, maar je hoeft niet alles te kunnen.
En alles wat je wel kunt heb je al in je.’**

Haar eerste gesprek met Leyla had Wanda in 2007. Nabil had haar benaderd als maatje voor Leyla vanwege haar juridische achtergrond. Zij was rechter geweest en daarna mediator. ‘Hij dacht dat ik Wanda wel kon helpen met haar studie juridische dienstverlening.’

Wanda: ‘Vanaf het begin heb ik haar innerlijke kracht gevoeld. Zij zat toen niet in de meest glanzvolle periode van haar leven, zacht gezegd. Haar vermogen tot zelfreflectie maakte indruk op mij. Ik wilde haar graag laten voelen wat ze in haar mars heeft, haar mogelijkheden versterken om op eigen benen te kunnen staan. Het is niet verwonderlijk dat wij direct een klik voelden met elkaar. Mijn persoonlijke en professionele instelling sloten haast naadloos aan op de behoefte en hulpvraag van Leyla.’

‘Mijn bedoeling was er vooral op gericht haar andere mogelijkheden te laten zien, om de problemen te benoemen, er op een andere manier naar te kijken, en zo tot een andere houding te komen’

Maar al snel werd mij duidelijk dat Leyla vooral last had van andere dingen, een soort conflict in zichzelf over alle verantwoordelijkheden die ze op zich neemt en dat ze álles en voor iedereen goed wil doen. Dus daar ben ik mee aan de slag gegaan. Het was aan haar om te kiezen wat ze over haar verleden wilde vertellen en dat was toen niet veel. Dat vond ik prima, want voor mijn inzet als maatje hoef ik eigenlijk niks van iemands geschiedenis te weten.

Mijn bedoeling was er vooral op gericht haar andere mogelijkheden te laten zien, om de problemen te benoemen, er op een andere manier naar te kijken, en zo tot een andere houding te komen.’

DE CAMEL-MET-ZEEZOUTMETHODE

‘Noem het de caramel-met-zeezoutmethode. Het zoet is het schouderklopje voor jezelf – in dit geval voor Leyla dus – omdat ze haar schroom heeft overwonnen toen ze tot het inzicht was gekomen dat ze hulp nodig had. Vervolgens kwam ze aan bij het zout van de realiteit waar ze mee had te “dealen”. Mijn benadering is dat ik dit “zout” van de realiteit niet wegpoets of kleiner maak: het is er nu eenmaal. Ik stel vragen, steeds verder, luister, zoek uit waar het schuurt, probeer helder te laten krijgen waar dat aan ligt. Altijd met veel compassie, want het gaat over moeilijke dingen. Dat Leyla zelf kon inzien hoe ze haar leven weer beter op orde kon krijgen is dan weer het fijne zoet, dat extra lekker is na dat zoute. Leyla kan heel goed eerlijk zijn naar zichzelf. Dat is niet vanzelfsprekend hoor! Ik waardeer dat heel erg in haar.’

‘Ik ben trots op de manier waarop het Leyla lukt alle ballen in de lucht te houden, voor iedereen te zorgen die haar dierbaar is, en ook de keuzes te maken die nodig zijn voor haar eigen levensgeluk. Haar ster straalt daardoor hoop en inspiratie uit.’

Het verhaal van Leyla geeft aan dat het je kan lukken om na een moeilijke tijd weer zelfstandig verder te gaan! ■

‘Ik ben trots op de manier waarop het Leyla lukt alle ballen in de lucht te houden, voor iedereen te zorgen die haar dierbaar is, en ook de keuzes te maken die nodig zijn voor haar eigen levensgeluk’

‘Nu ik steeds meer weet van haar geschiedenis heb ik des te meer respect voor haar, juist door de manier waarop ze het heeft gered om te komen waar ze nu is’

MARTIN DROST

supervisor en leidinggevende van Leyla

‘Leyla kiest nooit voor een slachtofferrol, want ze neemt altijd zelf de verantwoordelijkheid.’

Martin Drost werkt bij het Stadskantoor van de gemeente Zwolle als supervisor van het Klant Contact Centrum. Hij is een van de leidinggevendens van Leyla, al vanaf dat zij als stagiaire bij de gemeente kwam. Hij zag hoe zij toen binnenkwam en hoe zij zich als collega binnen het Klant Contact Centrum heeft ontwikkeld.

‘Ik mag graag jongelui begeleiden die hier stage komen lopen. Ik vind het belangrijk dat ze zich ontwikkelen als mens, als persoon, en niet alleen in hoe ze hun werk doen. Leyla viel mij wel op, ja. Vooral door haar gedrevenheid, leergierigheid en zelfstandigheid. Ze doet het gewoon heel goed’, aldus Martin.

PERFECTIONISTISCH

‘Leyla wil álles heel goed doen, op het perfectionistische af. Ze heeft haar zaakjes altijd goed voor elkaar. Ook is ze heel leergierig, of misschien is “leerbaar” een beter woord. Ze wil gewoon precies weten hoe ze iets moet doen. Ik herinner me dat ze als stagiair erop stond om echt goed ingewerkt te worden. Daar ging ze dan zelf achteraan, ze wachtte niet af tot het voor haar georganiseerd werd. Heel gedreven is ze daarin, nog steeds. Dat vind ik mooi. Soms kan het in de praktijk niet zo perfect als zij graag had gezien, dat is voor haar wel lastig om te aanvaarden. Liever probeert ze om het dan tóch voor elkaar te krijgen, ze geeft nooit op. Misschien gaat ze zelfs soms langer door dan goed is voor haarzelf, ten koste van haarzelf. Dan moet ik haar wat afremmen en dat kan ze ook goed hebben.

Een ander opvallend punt van Leyla is dat ze goed zelfstandig kan werken. Ze heeft best veel contact met haar collega’s, sommigen van hen zijn vriendinnen geworden. Omdat ze onze organisatie goed kent, weet ze altijd precies bij wie ze voor een bepaalde vraag terecht kan. Ze komt daarbij ook goed voor zichzelf op, dat is prettig. Ik weet precies wat ik aan haar heb, ik kan op haar rekenen.

Haar gedrevenheid en zelfstandigheid kunnen haar soms ook wat ongeduldig maken naar mensen die op een andere manier in het leven staan. Ik denk dat ze niet zo goed tegen mensen kan die zich heel afhankelijk en klagerig opstellen. Dat laat ze soms dan ook wel merken.’

EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

‘Ze zal zelf ook nooit kiezen voor een slachtofferrol, ze neemt altijd zelf verantwoordelijkheid.

Ze pakt de regie om te bereiken wat ze wil. Ik denk wel dat dat komt door wat ze in haar leven heeft meegemaakt.

Leyla heeft in het begin bijna niks verteld over haar achtergrond. Dat is pas in de loop der jaren in beeld gekomen, bijvoorbeeld toen haar vader was overleden. Dat was voor haar echt een harde klap. Nu ik steeds meer weet van haar geschiedenis heb ik des te meer respect voor haar, juist door de manier waarop ze het heeft gered om te komen waar ze nu is. Ik denk dat dit werk bij de gemeente voor haar ook een stabiele plek is, waar ze zich veilig voelt. Het is heel fijn dat ik daaraan heb kunnen bijdragen.’ ■

‘Leyla wil álles heel goed doen, op het perfectionistische af. Ze heeft haar zaakjes altijd goed voor elkaar’

EMMANUEL KONÉ

‘Ik ben op straat opgegroeid en daar
is mijn kracht ontwikkeld.’

EMMANUEL KONÉ

Door Herman Aarts

De familie van Emmanuel (32) komt oorspronkelijk uit Guinée en behoort tot de Guéré Dioula-stam. Zijn ouders trouwden uit liefde voor elkaar, wat tot veel spanning in de familie leidde, want zijn vader is moslim en zijn moeder christen. Dat werd niet geaccepteerd en het huwelijk hield geen stand. Bij zijn geboorte was Emmanuel ongewenst. Hij werd eerst ondergebracht bij familie, maar belandde al jong op straat en werd gedwongen als kindsoldaat te vechten. Op 15-jarige leeftijd kwam hij zwaar getraumatiseerd als 'war child' in Nederland aan, nadat hij was gevonden door het Rode Kruis. Een tocht met vele omzwervingen, vallen en opstaan volgde, waarbij zijn passie voor voetbal een rode draad vormt, evenals zijn liefde voor Afrika, zijn vrouw Annemarie en zijn gezin.

EMMANUEL, HOE GAAT HET MET JOU?

'Ik ben net voor de vierde keer vader geworden van onze eerste zoon, Richard Elias Cécé Koné. Wat een geluk! Wat een verschil is dat met mijn eigen geboorte'

KEUZE VOOR DE VRIJHEID

Emmanuel was bij zijn geboorte op 10 januari 1988 in Abidjan in Ivoorkust een ongewenst kind. Niet lang na de geboorte werd hij bij de tweelingbroer van zijn vader en diens vrouw ondergebracht, wat in Afrika niet ongebruikelijk is; immers 'it takes a village to raise a child'.

Emmanuel wist niet beter dan dat de mensen die hem opvoedden zijn ouders waren. Zijn vader had een grote koffie- en cacao-plantage en het gezin had het goed.

Maar zijn moeder wees hem af en er was voortdurend ruzie. Al jong begon Emmanuel steeds meer op straat te leven. Een priester die zich over zwerfjongeren en weeskinderen ontfermde, zorgde voor onderdak in een klooster. Daar kreeg hij onderwijs van nonnen. Emmanuel: 'De regels van de nonnen waren erg streng, dit moet en dat moet. Ik kon daar niet tegen en maakte de keus om weer op straat te leven, ik koos voor mijn vrijheid.'

Hoewel hij nog maar een jaar of negen was, realiseerde hij zich dat die keuze een prijs had. Hij scharrelde zijn kostje bij elkaar met kleine baantjes op de markt en leerde onder meer schoenen repareren. Hij sliep ook op de markt.

Emmanuel: 'Natuurlijk heb ik het gevoel dat mijn ouders mij in de steek hebben gelaten, ik voelde mij verraden en begrijp niet hoe je kinderen zo los kunt laten.' Emmanuel geeft graag een positieve draai aan een negatieve ervaring: 'Mijn ouders hebben mij de vrijheid gegeven om op straat te leven. Een van de doelen in mijn leven is om tien keer zo goed voor mijn eigen kinderen te zorgen en dat trots te tonen aan mijn eigen ouders.'

KRACHT OP STRAAT ONTWIKKELD

'Ik ben op straat opgegroeid en daar is mijn kracht ontwikkeld. Op straat moet je overleven, je kunt dat doen door te bedelen, maar er zijn heel veel kinderen die dat doen. Als iemand een paar muntjes uit een auto naar buiten gooit kun je geluk hebben om wat geld te pakken te krijgen. Als dat mislukt moet je niet gaan treuren,

maar moet je meteen doorgaan naar de volgende auto. Het leven op straat is keihard en je moet sterk zijn om te overleven. De andere kant van het leven op straat is dat je een sociaal gevoel ontwikkelt, mensenkennis opdoet en leert te delen. Als je op straat leeft en weinig te eten hebt, deel je toch nog met anderen.'

Het is niet zo vreemd dat Emmanuel erg heeft moeten wennen aan de vastomlijnde Nederlandse eetgewoonten waarin de hoeveelheden voedsel vooraf worden afgepast, 'drie aardappelen per persoon', aan tijd wordt gebonden, 'we eten om zes uur' en 'we zitten met z'n vieren aan tafel'. Hij kan zich ook niet voorstellen dat iemand in z'n eentje eet.

Toen Emmanuel een jaar of twaalf was, escaleerde de politieke situatie in Ivoorkust. Bij de algemene verkiezingen van 2000 eisten twee presidentskandidaten de overwinning op. Dit leidde tot een burgeroorlog. Groepen zwaarbewapende jonge jongens mengden zich, veelal onder invloed van drugs en alcohol, in de strijd. Belangrijke rivaliserende groepen waren 'les milices' uit het islamitische noorden en 'les patriottes' uit het christelijke zuiden. De groepen ronselden nieuwe soldaten vooral onder jongens die op straat leefden. Emmanuel ontkwam niet aan hen en werd gedwongen zich als kindsoldaat bij 'les patriottes' aan te sluiten.

'Als je op straat leeft en weinig te eten hebt, deel je toch nog met anderen'

Zo maakte hij de gruweldaden van de strijdgroepen mee. Na een schietpartij in de haven van Abidjan, hij was een jaar of 15, hield hij zich een aantal dagen schuil tot hij gevonden werd door mensen van het Rode Kruis. Zij ontfermden zich over hem, probeerden zijn familie te vinden en toen dat niet lukte, werd hij per schip naar Rotterdam overgebracht.

‘WAR CHILD’

Na aankomst ging hij voor identificatie naar Schiphol. Hij werd al snel afgezonderd omdat duidelijk was dat hij getraumatiseerd was. Dat hij als ‘war child’ via het Rode Kruis naar ons land is gekomen, blijkt ‘het beste geboortebewijs’ te zijn dat een vluchteling zich bij identificatie kan wensen. Dat staat garant voor een verblijfsvergunning. In 2006 ging hij naar de centrale ontvangstlocatie in Ter Apel, daarna naar het azc-Baexem in Zuid-Limburg. Intussen werd duidelijk dat hij een passie had voor voetbal. Emmanuel: ‘Ik kon voor het eerst weer lachen, toen ik Arouna Koné ontmoette, een Ivoriaan die bij PSV speelde.’

Zijn tocht door Nederland kreeg een vervolg in Raalte. Hij speelde in het eerste juniorenteam van de voetbalclub Rohda Raalte en was zo talentvol dat FC Heracles uit Almelo belangstelling voor hem had. Emmanuel wilde niets liever dan profvoetballer worden, maar zijn verblijfsvergunning stond dat niet toe. Heracles hielp hem wel om de inburgering te doen en om een passende sportopleiding te vinden. Hij woonde in die tijd in Albergen. Esther Stevens, actief in het vluchtelingenwerk, ving hem op. Ze raakte blijvend bevriend met Emmanuel.

Emmanuel schreef zich in voor de opleiding Sport & Bewegen bij Landstede en verhuisde naar Zwolle. ‘Op mijn studentenkamertje boven Bakker Bart in de Diezerstraat voelde ik mij zo alleen en vertelde aan Henny Tijink, mijn coach bij Landstede, dat ik graag met iemand in contact wilde komen die Frans sprak. Begin oktober 2008 maakte ik kennis met mijnheer Nabil van Maatje op Maat.’

FRANSTALIG MAATJE

Op 19 oktober al vond het eerste contact plaats met Hans Prakke. Dit is in alle opzichten een gouden combinatie geworden. Hans heeft goed Frans leren spreken in de jaren dat hij als sportjournalist de Tour de France versloeg. Het gezin Prakke nam hem in de familiekring op. Emmanuel wist zich er altijd welkom en voelde zich er veilig en gewaardeerd. Als psychologe herkende Alice Prakke het onverwerkte verleden van Emmanuel als kindsoldaat. Zij zorgde dat gespecialiseerde professionals van het Centrum 40-45 in Diemen zijn oorlogstrauma behandelden. Emmanuel bloeide op, zeker toen hij beroemde voetballers als Danny Blind en Frank de Boer ‘in het echt’ ontmoette. De ontmoeting met de Ivoriaanse voetballer Wilfried Boni was voor hem een heel ontroerende gebeurtenis. Zijn grote voorbeeld was de voormalige topvoetballer George Weah, die nu president van Liberia is.

Door het contact met Maatje op Maat kreeg Emmanuel weer vertrouwen in mensen en begreep hij dat het aanvaarden van hulp geen teken van zwakte is, maar dat het hem verder kon brengen. Hij stelde zich open voor hulp. Van Alice Prakke leerde hij bijvoorbeeld te accepteren dat er ook dingen zijn die hij niet kan en dat hij, hoe lastig ook, moest leren om nee te zeggen. Van Ronald van der Veen, zijn coach bij Landstede MBO, leerde hij dat het goed kan zijn om fouten te maken omdat je van je fouten kunt leren. Hij leerde om zelfreflecties te schrijven en werd zelfs uitgeroepen tot de beste student van het seizoen 2011-2012.

NIEUW HOOFDSTUK

Ook leerde hij Annemarie kennen, zij is de huisgenote van Emmanuel's beste vriend Julien. Met Annemarie brak er een nieuw en gelukkig hoofdstuk aan in het leven van Emmanuel. Annemarie werkte als wijkverpleegkundige, vertaalde voor Emmanuel en hielp hem met huiswerk van theoretische vakken en opdrachten, zoals een maatje doet.

‘Mijn ouders hebben mij de vrijheid gegeven om op straat te leven. Een van de doelen in mijn leven is om tien keer zo goed voor mijn eigen kinderen te zorgen en dat trots te tonen aan mijn eigen ouders’

Haar ouders reageerden aanvankelijk terughoudend op de opbloeiende liefde tussen hen beiden, er was ook de nodige onzekerheid bij hen zelf, hoe zou de toekomst eruitzien? Geleidelijk sloeg de houding om en nog altijd is iedereen trots op het stel en hun prachtige kinderen.

Emmanuel heeft zich goed aangepast aan de westerse manier van leven, maar de Afrikaanse cultuur zit diep en komt geregeld aan de oppervlakte. Emmanuel: 'Waar ik me bijvoorbeeld over verbaasde was dat iedereen zo bedroefd is bij de crematie van de 97-jarige moeder van Alice. In Afrika gebeurt het bijna nooit dat iemand zo oud wordt en ben je blij en dankbaar dat iemand zo oud geworden is. Zo went het voor mij ook nog steeds niet dat jongens en meisjes samen sporten. In Afrika is dat ondenkbaar omdat de rolverdeling tussen jongens en meisjes anders is. Bij korfbal kan ik me daarom al helemaal niets voorstellen. Er is nog een Nederlandse

gewoonte waar ik van gruwel; het eten van haring met uitjes, dat is zo ongeveer het smerigste wat ik me kan voorstellen.'

Een echt cultuurverschil komt naar voren als Emmanuel zijn Annemarie ten huwelijk wil vragen. Om mogelijk gezichtsverlies te voorkomen polst hij Alice wat zij daarvan vindt en vraagt haar instemming om met Annemarie te mogen trouwen. Enerzijds is het een opluchting voor hem dat we in Nederland daarin niet meer zo formeel zijn, anderzijds verbaast hij zich over de vrijheid om zelf de keuze te mogen maken.

Op 24 mei 2013 trouwden Annemarie en Emmanuel in Zwolle. Ze gingen op huwelijksreis naar Guinée, op zoek naar zijn oorsprong. De Afrikaanse man en zijn blonde vrouw trokken er veel bekijks en de film van hun huwelijk wekte verbazing en ontzag in het dorp van

zijn familie. Tijdens de huwelijksreis ontmoet hij zijn moeder. Emmanuel: 'Ik herkende haar niet en had er eerlijk gezegd ook geen gevoel bij. Mijn moeder voelde zich schuldig dat ze haar zoon zo jong aan zijn lot had overgelaten. Ik heb het haar vergeven. Mijn biologische vader ambieert tegenwoordig een hoge politieke functie in Conakry, de hoofdstad van Guinee.'

Hans en Alice haalden hen bij terugkomst op van Schiphol. Ze schrokken toen Annemarie en Emmanuel huilend door de douane kwamen. Huilend van blijdschap zoals snel bleek. Emmanuel had niet alleen twee broers en een zus ontmoet, maar ook zijn dood gewaande biologische moeder en een tante die nog in leven bleek te zijn. Omgekeerd had niemand van zijn familie verwacht Emmanuel nog ooit in levenden lijve, laat staan in goeden doen terug te zien.

HET VERSCHIL MAKEN

Emmanuel sloot in 2013 zijn opleiding Sport & Bewegen bij Landstede af met een diploma. 'Ik vind het nog steeds erg jammer dat ik niet aan de slag kan als voetbaltrainer na mijn opleiding, dat had ik wel verwacht en gehoopt. Door de langlopende administratieve afhandeling van mijn verblijfsvergunning moest ik de kans om profvoetballer te worden laten lopen. Ik voetbal nog wel en met veel plezier op het hoogste niveau bij amateurverenigingen in Zwolle', aldus Emmanuel.

Zijn teleurstelling boog hij op een positieve manier om. Hij organiseert een jaarlijks voetbaltoernooi in Zwolle voor voetballers uit Afrikaanse landen. Het is niet alleen een sportief evenement maar ook een sociaal gebeuren. Emmanuel ontwikkelde zich daarmee tot een centrale persoonlijkheid binnen de Afrikaanse gemeenschap in Zwolle. Hij trainde en coachte diverse jonge talentvolle Afrikaanse voetballers en hielp ze op hun weg naar Europese topclubs. Vol trots toont hij foto's van jongens die als profvoetballer al bij mooie clubs in Europa spelen. Emmanuel: 'Ik geniet ervan dat deze jongens wel bereiken wat voor mij niet weggelegd was en ik gun het hun van harte. Voor deze jongens kan ik echt het verschil maken.'

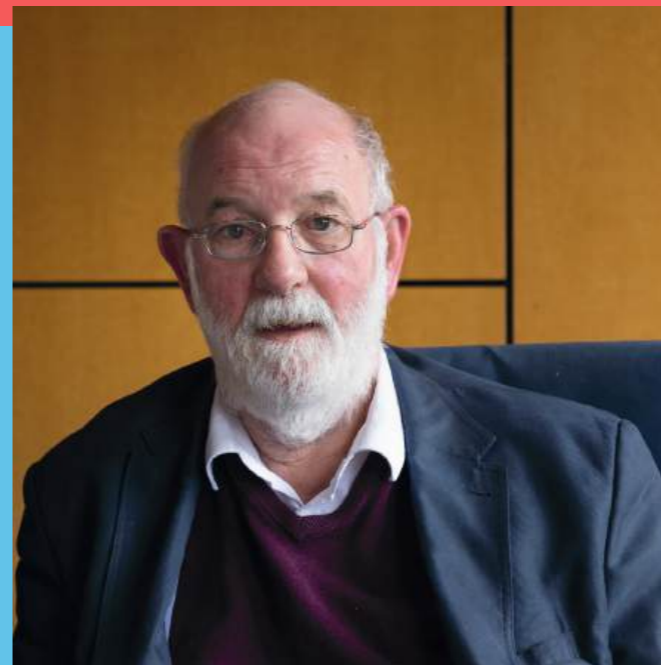
Na zijn opleiding viel het niet mee om een baan te vinden. Hij vond het moeilijk dat zijn vrouw in die tijd de kost verdiende. Emmanuel leerde goed Nederlands spreken. Zijn taalgevoeligheid kwam hem goed van pas. Tegenwoordig is hij als gerespecteerde tolk voor een aantal Afrikaanse talen werkzaam voor azc's en voor instanties als de IND, de Nationale Politie en voor ziekenhuizen. Omdat het vaak om acute zaken gaat, is hij in principe 24 uur per dag, zeven dagen in de week beschikbaar. In zijn auto 'van de zaak' reist hij het hele land door.

MAATJES VOOR HET LEVEN

De ontmoeting met zijn maatje Hans is een echt omslagpunt in Emmanuels leven geweest. Voor hem zijn Hans en Alice zijn vader en moeder, zoals zijn kinderen over opa en oma praten. 'Hans heeft mij uit de put getrokken', zegt hij en sindsdien is het alleen maar beter met mij gegaan, maar 'Alice is de motor', vervolgt hij nadrukkelijk. Emmanuel en zijn gezin maken een wezenlijk deel uit van het leven van Hans en Alice en omgekeerd. Ze maken alle belangrijke gebeurtenissen met elkaar mee.

Emmanuel doet ook iets terug voor het gebied waar zijn roots liggen. Hij zamelt allerlei huishoudelijke en andere spullen in en stuurt die per zeecontainer naar Guinée. Op die manier helpt hij de mensen daar. Hij doet dat liever dan ze geld te geven. Emmanuel heeft ook een stuk grond geërfd in Guinée waarop hij wil bouwen, niet met de bedoeling daar te willen wonen, maar wel om een eigen plek te hebben als hij op vakantie in Guinée is. 'Ik wil eigenlijk zelf ook een maatje worden en jongens helpen, om iets terug te doen, ik meen het, ik ga het echt doen!', zegt Emmanuel stralend. ■

RANDOM EMMANUEL

‘Ik geniet van de enthousiaste Emmanuel in zijn rol van echtgenoot en trotse vader die alles wel wil doen en als een wervelwind door het huis kan gaan’

ESTHER STEVENS

voormalig begeleidster vanuit Stichting Vluchtelingenwerk

‘Wat Emmanuel precies voor mij en mijn kinderen betekent is moeilijk met woorden te omschrijven.’

In 2006 verhuist de dan achttienjarige Emmanuel Koné met nog drie andere mannen naar een huis in Albergen in Twente. Via via kwam Emmanuel in contact met Esther Stevens, die dan net een hbo-opleiding maatschappelijk werk heeft afgerond en als vrijwilligster werkzaam is bij Stichting Vluchtelingenwerk. Esther nodigde Emmanuel uit bij haar thuis, het klikte met haar kinderen en al gauw draaide hij mee als familielid. Er ontstond een bijzondere band tussen hen beide, en inmiddels ook tussen hun beide gezinnen.

Emmanuel had het destijds helemaal niet naar zijn zin in Albergen. Hij woonde samen met twee andere jongemannen en er waren geregeld discussies en onderlinge ruzies in huis. Hier kon Emmanuel niet tegen. Naast de Nederlandse lessen waren er weinig uitdagingen en sociale contacten in dit kleine Twentse dorp. In Albergen woonden destijds ook nog andere statushouders en via hen kwamen Emmanuel en Esther met elkaar in contact.

Emmanuel had met de twee kinderen van Esther direct een geweldige klik. Vooral met haar dochter Mathee, die dan een jaar of zes is, had hij een bijzondere band.

VEILIG NEST

Esther: ‘Ik nodigde Emmanuel uit bij ons thuis en zo kwam hij geregeld in de weekenden. Hij was als een grote broer voor Noah en Mathee. Emmanuel werd een deel van het gezin. We deden geen bijzondere dingen, maar

‘Mijn eerste indruk van Emmanuel was dat hij een energieke jongen is, die alles aanpakte. Al snel bleek dat daaronder een groot verdriet schuilging’

de dagelijkse structuur vond hij plezierig. Emmanuel voelde zich thuis en wij vonden zijn gezelschap erg prettig. Emmanuel leerde mijn ouders en oma kennen en later ook andere familieleden en al gauw draaide hij mee als een familielid, tot op de dag van vandaag! We vierden de feestdagen samen en deelden leuke en minder leuke dingen in het dagelijkse leven.

Mijn eerste indruk was dat Emmanuel een energieke jongen was die alles aanpakte. Maar al gauw bleek dat daaronder een groot verdriet schuilging. Hij gedroeg zich doorgaans heel volwassen maar op een ander moment gedroeg hij zich boos en opstandig. Hij oogde als een zonnige jongen die gemakkelijk contact met andere mensen maakt, maar ook neerslachtig kon zijn. Hij was duidelijk niet goed in balans door de ervaringen uit zijn jeugd. Ik bewonder Emmanuel om zijn levenskracht en zijn veerkracht. Maar hij had er veel moeite mee als er stress op zijn pad kwam. Soms was hij boos op de hele wereld om hem heen.’

VEERKRACHT

Sporten was de uitlaatklep voor Emmanuel. Hierin kon hij zijn energie, stress en frustratie kwijt. Hij maakte veel werk van zijn ambities als aanstormend voetbaltalent. Hij speelde bij Rhoda Raalte, bij Quick '20 en bij Heracles. Emmanuel was dan ook erg teleurgesteld dat hij om administratieve redenen geen profvoetballer kan worden.

Alles bij elkaar genomen was dit misschien wel de aanleiding om een sportopleiding te volgen bij Landstede MBO in Zwolle.

Emmanuel verhuisde naar een klein bovenkamertje in de Hagelstraat in Zwolle.

Esther: ‘Het contact tussen ons veranderde wat van karakter maar toch bleven we elkaar bezoeken en

maakten we nog steeds ons jaarlijkse uitstapje naar het Afrika-festival in Hertme. Dit doen we nog steeds met onze beide gezinnen samen tot op de dag van vandaag.'

DELEN

Na het huwelijk van Annemarie en Emmanuel en de geboorte van hun 4 kinderen kreeg het contact weer een nieuwe vorm. Annemarie en Esther hebben een fijn contact en de gezinnen ontmoetten elkaar geregeld. Ze vierden elkaars verjaardagen samen en logeren bij elkaar.

'In de tuin van onze woning en de natuur rondom Denekamp is er voor de kinderen van Emmanuel meer gelegenheid om buiten te spelen. Het is een beetje passen en meten af en toe, maar het gaat best', volgens Esther. 'Ik geniet van Emmanuel in zijn rol als echtgenoot en trotse vader.'

Hoezeer Emmanuel zijn draai ook gevonden heeft, zijn 'heimwee' naar zijn familie en land blijft. Hij mist vooral zijn moeder en wil graag de verloren tijd met haar en overige familieleden inhalen. Vooral wil hij delen en laten zien dat hij succesvol is en vader is van een liefdevol gezin samen met Annemarie.

'Wat Emmanuel precies voor mij en mijn kinderen betekent is moeilijk met woorden te omschrijven', aldus Esther. 'Het is vooral een warm gevoel en liefde. Ik geloof niet in toeval, alles heeft een reden, dus ook dat hij op ons pad kwam. We hebben veel van elkaar geleerd en met elkaar meegemaakt, maar wij zijn blij dat hij, Annemarie en de kinderen in ons leven zijn. En zoals hij altijd zegt: komt goed! Dat is dus ook zo gebleken.' ■

**‘Ik bewonder Emmanuel
om zijn levenskracht en zijn
veerkracht’**

HENNY TIJINK

voormalig docent en coach

‘Emmanuel is een heel sociale trainer die goed aanvoelt wat iemand nodig heeft.’

Na de opleiding aan de Academie Lichamelijke Oefening (ALO) in Groningen werkte Henny Tijink eerst bij de meao in Zwolle en daarna als docent recreatiesport bij Landstede. Nu is hij alweer een hele tijd docent Sport en Bewegen bij Landstede. Een jaar of tien geleden was Henny de coach van Emmanuel.

PEDAGOGISCHE RELATIE

Henny vindt dat hij als coach vooral tot taak heeft zijn studenten te leren kennen vanuit een pedagogische relatie. Hij hecht aan een goede band met zijn studenten, hij wil ze leren kennen, ontdekken wat hun achtergrond is en wie ze zijn.

Henny: ‘Het maakt nogal wat uit of een student bij zijn ouders op het platteland woont en dagelijks op en neer reist naar school of dat hij, zoals Emmanuel, een heftig verleden heeft en zelfstandig in Zwolle op kamers woont. Voor anderstalige studenten en studenten die vanuit een andere cultuur komen, moet vaak maatwerk worden geleverd. Daarvoor moet je gewoon een stapje harder lopen en deze studenten verdienen ook een extra kans.’

EERST EEN VEILIGE OMGEVING

Hij heeft veel met Emmanuel gepraat en was onder de indruk van alles wat hij heeft meegemaakt. Hij herinnert zich Emmanuel als een student die een speciaal vangnet nodig had.

‘Ik vind het mooi om te horen dat hij als tolk goed werk verricht en het verbaast me niets dat Emmanuel de Nederlandse samenleving daarmee iets terug wil geven’

‘Als coach wilde ik er allereerst voor zorgen dat Emmanuel zich in een veilige omgeving wist waarin hij de ruimte kreeg om zichzelf te zijn, voordat hij zijn “skills” kon ontwikkelen. Toen Emmanuel kenbaar maakte dat hij graag Franssprekende mensen wilde leren kennen, heb ik hem met Nabil Sahhar van Maatje op Maat, in contact gebracht.

LEERGIERIGHEID

Toen Emmanuel op Landstede MBO kwam sprak hij weliswaar redelijk goed Nederlands, maar hij had een heel beperkte schoolopleiding. Hij compenseerde dat door leergierigheid en ambitie waardoor hij toch een diploma haalde. Hij hield er wel zo zijn eigen opvattingen op na. Op school konden ze daar goed mee omgaan, maar tijdens stages botste dat wel eens met praktijkbegeleiders. Als student Sport en Bewegen was Emmanuel vooral op de praktijk ingesteld, hij kon heel goed een training geven. Hij is een echte doener. Als hij goed in zijn vel zit dan is hij een “hoorbare trainer die zichzelf laat zien”. Het was veel moeilijker voor Emmanuel om een training op papier voor te bereiden of achteraf uit te werken. Emmanuel is een heel sociale trainer die goed aanvoelt wat iemand nodig heeft. Als trainer leer je om je aan te passen aan het niveau van de groep die je training geeft. Er moet evenwicht zijn tussen dat niveau en de inhoud van de training.’

Dat laatste is volgens Henny een beetje een valkuil voor Emmanuel, hij vraagt al snel meer dan de groep aankan. Emmanuel heeft af en toe nog contact met Henny. Hij heeft hem trots de foto’s laten zien van zijn gezin en van de jonge Afrikaanse voetballers die hij traint en naar grote clubs in Europa begeleidt.

Henny: ‘Ik vind het mooi om te horen dat hij als tolk goed werk verricht en het verbaast me niets dat Emmanuel de Nederlandse samenleving daarmee iets terug wil geven.’

‘Als coach wilde ik er allereerst voor zorgen dat Emmanuel zich in een veilige omgeving wist waarin hij de ruimte kreeg om zichzelf te zijn, voordat hij zijn ‘skills’ kon ontwikkelen’

IN GESPREK MET ANNEMARIE

echtgenote

‘Emmanuel zou onze kinderen graag laten zien waar hij vandaag komt.’

De in Groningen geboren Annemarie groeide op in Wezep en volgde in Zwolle de hbo-opleiding voor Verpleegkundige. Annemarie en Emmanuel leerden elkaar kennen via de Fransman Julien, de beste vriend van Emmanuel, die in hetzelfde studentenhuus in de Wilhelminastraat in Zwolle woonde als Annemarie. Annemarie werkt als casemanager-dementie bij Icare en begeleidt dementerenden en hun mantelzorgers.

Annemarie: ‘In de tijd dat Emmanuel de opleiding Sport en Bewegen bij Landstede MBO volgde, hielpen Hans Prakke en ik hem nogal eens met taal gerelateerde zaken, zoals verslagen schrijven, begrijpend lezen van theoretische teksten of zegswijzen verklaren. Het irriteerde ons als verslagen werden afgekeurd omdat het Nederlands niet goed genoeg was. In de loop van de jaren is met name zijn beheersing van het gesproken Nederlands steeds beter geworden, als hij moe wordt zakt het Nederlands in.’

Annemarie en Emmanuel kregen al vrij snel na hun eerste kennismaking een relatie. Voor haar was hij vooral een hartelijke en aantrekkelijke man. Dat hij een ‘rugzakje’ meebracht kwam pas later ter sprake, maar dat heeft de liefde voor elkaar niet in de weg gestaan. Haar familie en vrienden accepteerden Emmanuel al snel en hij was bij iedereen welkom.

SCHAKELEN TUSSEN TWEE CULTUREN

‘Natuurlijk waren er cultuurverschillen, dat kon niet uitblijven’, aldus Annemarie. ‘Waar de Nederlandse samenleving leunt op een dagritme met vastomlijnde

‘We vinden het belangrijk dat onze kinderen zich ervan bewust zijn dat ze ook familie in Afrika hebben’

gedrags- en leefregels is de Afrikaanse cultuur veel losser, meer naar buitengericht en gastvrijer. Voor mij is dat nogal eens “schakelen”, maar daar heb ik geen moeite mee, dat is inherent aan ons leven. Als echte Afrikaanse familieman zou Emmanuel het liefst zoveel verdienen dat hij het gezin alleen kan onderhouden en dat ik fijn thuis bij onze vier kinderen kan blijven. Zo ver is het nog niet, maar Emmanuel heeft ondertussen zijn eigen bedrijfje en pakt van alles aan om geld te verdienen.

Tijdens onze huwelijksreis naar Guinée bleek onverwacht een groot aantal verwanten van Emmanuel nog in leven te zijn. Het was voor ons beiden heel bijzonder om er plotseling een grote familie bij te krijgen. Hij werd, als een verloren zoon, opgenomen in hun samenleving met alle uitingen en verplichtingen die daaruit voortvloeien. Ik werd opgenomen door de mensen in het dorp van de familie en voelde me er op mijn gemak, de dorpskinderen bekeken me wel nieuwsgierig als een soort attractie. In Konakry, de miljoenenhoofdstad van Guinée, moesten we veel meer op onze tellen passen en konden we ons niet zonder begeleiding op straat bewegen.

FAMILIE IN AFRIKA

Sindsdien groeit het contact met de familie in Afrika nog steeds, ondanks de moeilijke verbindingen. Emmanuel zou onze kinderen graag laten zien waar hij vandaan komt, maar voorlopig stuit dat op allerlei praktische en financiële bezwaren. Als gezin onderhouden we het contact met de familie in Afrika per telefoon en via face-time. We vinden het belangrijk dat onze kinderen zich ervan bewust zijn dat ze ook familie in Afrika hebben. De kinderen worden tweetalig opgevoed zodat ze een klein beetje met hun oma in Guinée kunnen praten. Emmanuel mist zijn moeder, het zou geweldig zijn om haar naar Nederland te laten komen’, aldus Annemarie.

Sinds hun eerste ontmoeting is Emmanuel wel veranderd, zegt Annemarie. Dankzij Hans en Alice Prakke is er veel meer structuur in zijn bestaan en dankzij de begeleiding van het Centrum 40-45 is hij rustiger geworden en kan hij beter hanteren wat er in zijn jeugd is voorgevallen.

‘In zijn werk als tolk hoort hij echter geregeld schrijnende verhalen die hij zich aantrekt, maar waarvan hij zich toch ook weer los kan maken’, weet Annemarie. ‘Hij zou het liefst iedereen persoonlijk helpen, maar dat gaat natuurlijk niet.

HERNIEUWDE CONTACT

Het hernieuwde contact met zijn familie heeft hem heel erg goed gedaan. Zijn familie heeft hem zijn “roots”, zijn identiteit, teruggegeven. Zijn Nederlandse paspoort heeft hem in staat gesteld een nieuw leven op te bouwen. Zijn familie geeft hem antwoord op de vraag “wie ben ik” en met hen kan hij dingen delen. Tegenwoordig heeft hij geregeld telefonisch contact met zijn oudste broer en maken ze plannen voor een toekomst met een huis op hun eigen stuk grond in hun geboortedorp.’ Annemarie is trots op haar man. Trots dat hij positief is gebleven, ondanks alle moeilijkheden die hij in zijn leven heeft ondervonden. ■

‘Als echte Afrikaanse familieman zou Emmanuel het liefst zoveel verdienen dat hij het gezin alleen kan onderhouden en dat ik fijn thuis bij onze vier kinderen kan blijven’

HANS EN ALICE PRAKKE

maatjes

‘Emmanuel blijft voor alles een Afrikaanse man die in twee culturen leeft.’

Om bekendheid te geven aan Maatje op Maat van Landstede bezoekt Nabil Sahhar jaarlijks diverse serviceclubs in Zwolle en omgeving. Tijdens een van die bezoeken werd Hans getroffen door het verhaal van Nabil en meldde hij zich spontaan aan als maatje. Een paar weken later waren Hans en Emmanuel als maatjes gekoppeld.

Hans: ‘Emmanuel woonde nog niet zo lang in Zwolle en voelde zich erg alleen. Wij bleken heel dicht bij hem in de buurt te wonen en stelden ons huis voor hem open. Het toeval wilde dat een van onze kinderen bij de eerste kennismaking een film in de Dioula-taal kon laten zien. Voor ons als gezin was het vanzelfsprekend dat je zo’n jongen opneemt.’

DUIDELIJKE GRENZEN

Dat neemt niet weg dat er zich later ook wel wrijvingen tussen Emmanuel en de andere gezinsleden voordeden. Hans en Alice stelden daarbij duidelijke grenzen aan de rol en de positie van Emmanuel in hun gezin.

‘De eerste contacten met Emmanuel gingen vooral over school en huiswerkopdrachten. Voor mij was het zo dat de student het zelf moet doen en dat ik als maatje hem daarbij help; “het maatje plant het zaadje”. Emmanuel had in Afrika bij de nonnen leren lezen en schrijven, was intelligent genoeg, maar dagelijks naar school gaan in een strak georganiseerde Nederlandse mbo-opleiding was van een andere orde. Technisch lezen is nog steeds lastig voor hem. Zijn vrouw Annemarie heeft hem heel veel geholpen met de theoretische vakken en

met het maken van werkstukken. Emmanuel behaalde een diploma Sport en Bewegen niveau 3’, aldus Hans.

VERTROUWENSBAND

Naarmate de vertrouwensband groeide, kwamen er meer persoonlijke en maatschappelijke onderwerpen aan bod. Er ontstond ook een soort rolverdeling tussen Hans en Alice. Hans was er vooral voor de contacten in de sportwereld en voor de leuke dingen, Alice was er voor de meer serieuze zaken, zoals de naturalisatie.

‘Voor mij was het zo dat de student het zelf moet doen en dat ik als maatje hem daarbij help, het maatje plant het zaadje’

‘Uit de verhalen die Emmanuel over zijn jeugd vertelde, was het Alice duidelijk geworden dat de gebeurtenissen die hij in Ivoorkust als kindsoldaat had meegemaakt een grote impact op hem hadden. Hij had zijn verleden niet verwerkt en dat belemmerde zijn functioneren in het dagelijks leven. Door tussenkomst van een vriendin van Alice is Emmanuel ruim een jaar bij de Stichting 40-45 in Diemen in behandeling geweest. Alice ging met hem mee naar Diemen om hem te ondersteunen en een gevoel van veiligheid te geven. Emmanuel zag niet

alleen het belang van de therapie in, maar beschouwde deze ook als een erkenning van zijn trauma’s. Dankzij de behandeling heeft zijn verleden een plek gekregen. Het zit er nog wel, maar hij kan er nu goed mee omgaan’, zo vervolgt Hans.

ZOEKTOCHT

Een persoon die ook grote invloed op Emmanuel heeft in zijn leven is Kovana.

Hans: ‘Kovana is een dierenarts die in Duitsland woont en uit hetzelfde gebied in Guinée komt als Emmanuel. Hij had Emmanuel als kind meegemaakt, volgde zijn gang naar Nederland en spoorde hem op. Hij heeft een essentiële rol gespeeld in de zoektocht naar Emmanuel’s biologische moeder en andere familieleden. Kovana was getuige bij het huwelijk in de vaderrol, als “het Afrikaanse geweten”, Alice was getuige in de moederrol. Wij hielden tijdens het huwelijksfeest een toespraak en droegen een gedicht voor getiteld “Planter un arbre”. Toen het stel op huwelijksreis naar Guinée ging, schakelde Kovana zijn grote netwerk, dat tot de hoogste regionen in Guinée reikt, in en regelde de onmisbare persoonsbeveiliging van het paar.’

EIGEN INKOMEN

Hans en Alice hebben een hechte band met Emmanuel en Annemarie. Ze respecteren de manier waarop zij hun leven inrichten en hoe zij de verantwoordelijkheid voor hun gezin invullen.

‘Voor Emmanuel is het heel belangrijk om een eigen inkomen te verdienen waarmee hij zijn gezin kan onderhouden’, aldus Hans. ‘Het geeft status, hij wil niet “klein leven” en geld betekent “ik doe ertoe”. Hij vond het vreselijk dat hij na het afstuderen geen werk kon vinden. Het is heel moeilijk voor hem om op een Europese manier over geld te denken. Hij begrijpt bijvoorbeeld niets van het eigen risico bij de zorgverzekering, “Ik ben toch verzekerd waarom moet ik dan bijbetalen”, of van de strikte regels voor het verkrijgen van een hypotheek, “We hebben toch allebei een baan waarom kan ik dan geen grote som geld van de bank krijgen?”.’

‘Voor Emmanuel is het heel belangrijk om een eigen inkomen te verdienen waarmee hij zijn gezin kan onderhouden’

Begrijpelijkerwijs beheert Annemarie de financiën van het gezin. Zijn werk als tolk geeft hem niet alleen voldoening, maar bevestigt ook zijn status. Hij is erg gevoelig voor complimenten. Hij kan impulsief handelen, kan dominant zijn en is ook niet altijd even tactisch of empathisch naar de mensen in zijn omgeving toe. Door zijn activiteiten als voetbalmakelaar komt hij geregeld in contact met Afrikanen, hij voelt zich bij hen thuis. Annemarie gaat daarin mee. Emmanuel blijft voor alles een Afrikaanse man die in twee culturen leeft.’ ■

Djiri kélé sènè
Oh yé lanaya léyé dougoulâ
Oh yé sini Djigui lé yé
Oh yé Djagah lé yé kadi
sini mogolou ma
Oulou Bê na ô tônô bô. (ô djili-din bô)
En tê en ni la lôgo mi na.

Planter un Arbre,
c'est un acte de foi en la terre
Un acte d'espérance en l'avenir
Un acte de charité envers
les générations futures
qui jouiront de ses fruits
Alors que nous ne serons plus.

Een boom planten
is een blijk van vertrouwen in de aarde.
Een daad van hoop op de toekomst.
Een handeling van naastenliefde jegens
toekomstige geslachten,
die van zijn vruchten zullen genieten.
Wanneer wij er niet meer zijn.

Louis Mercier, 1740 tot 1814

EEN DROOMBLIK OP DE TOEKOMST: 'DE REIS GAAT DOOR'

Maatje op Maatje droomt door. We blijven doelen stellen en plannen maken voor de toekomst; Maatje op Maat reist verder. In onze omgeving, maar ook naar het buitenland.

Met trots kijken we naar de implementatie van Maatje op Maat in Finland, door OSAO school voor middelbaar beroepsonderwijs in Oulo. Daar noemen ze het Kaveri Kaverille, afgekort K2K.

Anna-Mari Saarela, adviseur bij de scholengroep OSAO:

We believed in Mate2Match (M2M) and implemented it at our vocational college as K2K. We are grateful for Landstede Groep that inspired us, gave us all the support needed and strengthened our belief that the interaction between student and volunteers (Maatjes) will have a great impact – moving forward together.'

Maatje op Maat is bezig met de implementatie van het concept op de scholen voor voortgezet onderwijs van Landstede Groep. Daarbij putten we uit onze ervaring in het mbo en op het Carmel College Salland, een vo-school waar Maatje op Maat al jaren wordt ingezet. We dromen door, we reizen door; hoe mooi is het als ons concept breed wordt overgenomen en vanuit mbo ook naar het voortgezet onderwijs, hbo en zelfs naar basisscholen gaat?

Esther Korpels, voorzitter Raad van Bestuur van PCBO:

'Aandacht is het nieuwe goud. In het project Maatje op Maat is aandacht de

sleutel tot succes. Aandacht voor jongeren in een cruciale fase van hun leven. Gezien worden in wat je kunt en wie je bent, dat tilt je omhoog. In dit nieuwe boek komen jongeren aan het woord die gegroeid zijn door de aandacht voor wie zij zijn. Van mens tot mens, van senior naar junior, voorbeelden van de groei die je kunt maken als je bij iemand terecht kunt met al je vragen, of als het even iets minder gaat. De kracht van Maatje op Maat is prachtig in beeld gebracht. Ik wens jonge mensen een maatje toe, op het moment dat het er voor hen toe doet. Lang leve dit mooie project!

Maatje op Maat is van alle tijden en waardevol voor jong en oud. We blijven continu in gesprek ook buiten het onderwijs.

Margriet Boersma, fractielid en woordvoerder CDA Zwolle onderwijs- en studentzaken:

'De lokale politiek weet als geen ander dat investeren in de jeugd begint bij school om de jeugdwerkloosheid te bestrijden. Maatje op Maat bestaat uit een enthousiaste groep vrijwillige maatjes die hun kennis en levenservaring inzetten om studenten te begeleiden die dreigen uit te vallen, of juist meer uit zichzelf willen halen. Het is ontzettend mooi om te zien hoe studenten weer opbloeien na begeleiding van Maatje op Maat.'

Zou Maatje op Maat ook buiten de muren van de school van toegevoegde waarde kunnen zijn? Het vraagstuk

van de uitstroomcijfers tijdens de stage bracht het team van Maatje op Maat op het idee om het concept te introduceren bij stagebieders. Zou het bedrijfsleven het concept kunnen gebruiken als aanvullende steun voor jongeren die stage lopen, voor nieuw aangestelde collega's of voor mensen die ver van de arbeidsmarkt staan? Met die gedachte is Mentoring@work geboren. Bij Mentoring@work gaat het om de aanvullende begeleiding van stagiaires door een bedrijfsmaatje. Vaak een oud-medewerker van een organisatie.

We hebben de vraag gesteld of Mentoring@work een rol zou kunnen spelen in het bedrijfsleven.

Jacco Vonhof, voorzitter MKB-Nederland en eigenaar van NOVON schoonmaakbedrijf:

'Wat er gebeurt als mensen met pensioen gaan, is dat ze van de een op andere dag op afstand komen te staan. Met Mentoring@work komen deze mensen eigenlijk per 'kerende post' terug in de organisatie en brengen dan vervolgens ook nog eens hun kennis mee. Dat is een win-winsituatie.'

fotografie: Guus Schoonewille

De eerste pionier die Mentoring@work doorvoerde was de Vogellanden; Centrum voor Revalidatie en Bijzondere Tandheelkunde in Zwolle.

Fenna Eefting MBA, bestuurder Vogellanden:

'Ieder mens is een leerling. Wie ben je?' en 'Hoe wil je als mens worden?' Dit zijn de belangrijkste levensvragen. Daarna volgt: 'Wat wil je beroepsmatig worden?' Het concept van Maatje op Maat dat zich richt op de sociale en emotionele uitdagingen van het leven heb ik in eigen bedrijf omarmd. Mentoring@work is geïmplementeerd als investering in huidige en toekomstige werknemers. Ik gun iedereen een Maatje die je bijstaat waar nodig is.'

Kortom, Maatje op Maat ziet een mooie toekomst voor Mentoring@work. We blijven geloven dat steeds meer organisaties het concept omarmen en implementeren voor hun werknemers. Aandacht is van alle tijden. Maatje op Maat gelooft in aandacht en we gunnen het iedereen. Op naar de toekomst, onze reis gaat door!

REDACTIE

Aniek Steenbergen

Als examenopdracht had ik de gelegenheid om dit boek vorm te geven. In het begin was het maar een schoolopdracht en toen ik uiteindelijk werd gekozen, is het echt werk geworden. Ik heb met veel plezier en in samenwerking met gezellige mensen dit boek vormgegeven. Het was voor mij echt een fantastisch avontuur en ben geïnspireerd door alle verhalen in dit boek.

Annette Timmerman

Met een juridische achtergrond heb ik tot mijn pensioen in de GGZ gewerkt. Sinds 2011 ben ik maatje. Aanvankelijk actief en sinds een aantal jaren meer aan de zijkant als voorzitter van de Raalter maatjes, lid van het redactie team en vertaler van het boek *Stralende Bronnen* in het Engels. Ik denk ook op deze manier een bijdrage te kunnen leveren aan 'the people in the village who raise the child', met het aanreiken van handvaten om eigen talenten aan te spreken die het mogelijk maken op eigen benen in de maatschappij te staan.

Bettie Vellinga

Het idee dat iedereen een steentje kan bijdragen om een ander en tegelijkertijd zichzelf te ontwikkelen, spreekt me heel erg aan. Als het werkt dan is er sprake van een win-winsituatie. Sinds 2012 ben ik vanuit de afdeling Communicatie & Marketing van Landstede Groep verbonden aan Maatje op Maat. Ik zorg ervoor dat het veelal onzichtbare werk van de maatjes in de schijnwerpers komt te staan en de aandacht krijgt die het verdient!

Els Schrijver

Tijdens mijn werkzame leven was ik verantwoordelijk voor de inburgering bij Landstede Educatie. Vanuit die ervaring weet ik hoe belangrijk het is dat leerlingen en studenten, jong of oud, ondersteuning krijgen en iemand hebben die in hen gelooft. Het is mooi te zien dat zij opbloeien van aandacht en ondersteuning. Ik vind het leuk om een bijdrage te leveren als Maatje. En dat doe ik sinds 2014.

Gerri Reimert-Schoterman

Gelijke kansen voor iedereen is een mooie gedachte. Maar helemaal niet vanzelfsprekend. Vanaf 2017 probeer ik bij te dragen aan de ontwikkeling van jonge studenten die dat even nodig hebben. Al is het maar een flinterdje. Just do it!

Herman Aarts

Als cultureel antropoloog voel ik me betrokken bij de ontwikkelingen van onze samenleving. De maatjes van Landstede zijn betrokken burgers die belangeloos de daad bij het woord voegen en vooral praktische hulp bieden aan studenten. Ik ben er trots op, sinds 2011, een bijdrage te leveren aan het succes van Maatje op Maat.

Marijke Houben

Delen is vermenigvuldigen. Dat is mijn motto. En dat motto herken ik - sinds 2007 - volledig bij Maatje op Maat. Delen van kennis, vaardigheden, aandacht, huiselijkheid, betrokkenheid en netwerk. Ik voel mij rijk dat ik dat mag doen met de maten en de mede-maatjes die ik via MOM heb mogen ontmoeten. Delen is immers ook geven en ontvangen in één. Deel uit te mogen maken van de hartverwarmende "village to raise a child" van Landstede Groep is gewoon mooi.

Mathilde van der Veen

Het schrijven van het boek *Stralende Bronnen* was voor mij een verrijking. Mijn bijdrage aan dit boek en het maatje-zijn sinds 2007 gaf verdieping aan het inzicht dat je het leven nooit alleen kunt leven. Het kan alleen samen met anderen, aanvullend en ondersteunend aan elkaar. Zo ervaar ik dat in mijn werk als leidinggevende, en ook als moeder, vrouw, dochter, vriendin en maatje.

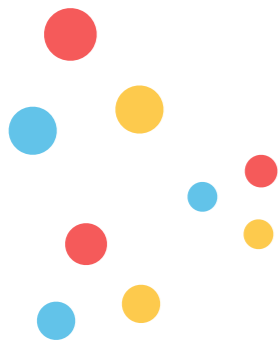
Pierre Pinkse

Tien jaar geleden, in 2010, mocht ik als directeur van het Thomas a Kempis College het voorwoord schrijven voor *Stralende Bronnen* én in mijn hoedanigheid van fotograaf de foto's maken voor dat boek. Nu ben ik weer gevraagd de fotografie te verzorgen voor dit nieuwe boek, als gepensioneerde van Landstede, maar nog steeds fotograaf. Het heeft mij weer veel warme en boeiende ontmoetingen gebracht. Maatje op Maat doet meer met mensen dan je zo op het eerste oog zou denken.

Wanda Everts

Ik ben maatje sinds 2007. Luisteren en doorvragen met oprechte belangstelling kan zoveel verschil maken. Aandacht is het nieuwe goud!

COLOFON

Tekst en Redactie: Annette Timmerman, Els Schrijver, Gerri Reimert-Schoterman, Herman Aarts, Marijke Houben, Mathilde van der Veen, Wanda Everts, Nabil Sahhar

Eindredactie: Wanda Everts, Ria Hegteler, Afdeling Communicatie & Marketing Landstede Groep, Elize van Loon, Bettie Vellinga

Vormgeving: Aniek Steenbergen, student Vormgeving & Entertainment Landstede MBO

Fotoverantwoording:
pagina 17 eigen foto
pagina 43/44 eigen foto
Pagina's 98/99 eigen foto's
Overige foto's Pierre Pinkse

Drukwerk: De Bondt Grafimedia Communicatie BV, Barendrecht

Copyright: Het copyright van deze uitgave ligt bij Landstede Groep

Meer informatie: www.maatjeopmaat.nl

Beste lezer, Als je op dit punt bent gekomen, hopen we dat je de kracht van de menselijke maat hebt kunnen ervaren. Dat ondanks alle tegenwerking, de eigen kracht en motivatie, een steuntje in de rug kan leiden tot die successen die deze jonge sterren hebben bereikt. Maatje op Maat zet zich in voor jongeren bij allerlei vraagstukken en dilemma's maar kan ook simpelweg een stukje meelopen zijn, zoals de Emmaüsgangers ook deden. Een kleine bijdrage kan veel betekenen in het leven van jonge mensen. Om een goed beeld te krijgen bezoek onze website www.maatjeopmaat.nl

DANKWOORD

Vanuit Maatje op Maat danken we de vijf sterren voor hun moed en openhartigheid om hun verhaal te delen, om anderen te inspireren. De maatjes van het redactieteam die de verhalen hebben opgeschreven, bedanken we voor hun tijd en toewijding. De fotograaf voor zijn bereidheid om - net als bij het eerste boek *Stralende Bronnen* - de sterren een gezicht te geven. Ook de docenten en studenten van Media Vormgeving van Landstede MBO, voor wie dit boek een eindexamenproject was, danken we voor hun geweldige inzet om een passende uitstraling mee te geven aan dit boek. Het gekozen ontwerp staat voor de kracht van de menselijke maat. Ten slotte danken we Landstede Groep die dit allemaal vanuit waardenvolwerken mogelijk heeft gemaakt.

In dit boek volgen we vijf jongeren die volwassen geworden zijn. Ze hebben hun leven op orde gekregen en met hulp van, of dankzij een maatje hun weg gevonden in de samenleving.

We willen de verhalen horen, van hen leren, achter het geheim van hun succes komen. Ze delen graag hun verhaal met ons en ze wijzen de mensen aan die een cruciale rol hebben gespeeld in hun leven. Wij hopen dat door dit boek mensen vaker de vraag gaan stellen:

'HOE GAAT HET MET JOU?'

Maatje op Maat heeft als doel de uitval onder studenten te beperken en de doorstroom te bevorderen door ze aanvullend een steuntje in de rug te bieden. Maatje op Maat beweegt zich buiten de school, in de samenleving en is geïnspireerd op het Afrikaanse gezegde:

'IT TAKES A VILLAGE TO RAISE ONE CHILD'

Ani-Maatje

